Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...манай 1921 оной ...ябрьин 21-hээ гарана | № 269 (14289) | 1973 оной ноябриин 16, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ГУРБАДАХИ ЖЭЛ—ШИИДХЭХЫ, ДҮРБЭДЭХИ КВАРТАЛ—ГАБШАГАЙ

...УГА САБШАЛАНГАА, бэлшээриеэ hайжаруулха ...габшагай хоёр hарые партиин областной комите... республикын Министрнүүдэй Соведэй жэл бүри со... ...лог байhаниинь дэмы бэшэ. Энэмнай республикын ...з, совхозуудта нуга сабшалан, бэлшээри hайжа... ...ха хүдэмэридэ горитой анхарал оролдолгын хан... ...гдадагые элирхэйлнэ бшуу. Габшагай хоёр hарын ...соо hайн бэлэдхэл хэ hэн хүнүүд адуу малдаа бар... ...хурэхэ үбhэ тэжээл бэлдэдэг гээшэ.

...гарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой луговод Дмит... Александрович Стрежнев ажалдаа имээр лэ хан... ...жэлhээ жэлдэ шэмэтэй hайн ногоо ургуулна. ...ша ондо Дмитрий Александрович 50 га талмайн гек... ...бүриhөө 88 центнер сенаж дараhан, 70 га газарhаа ...рай 38 центнер үбhэ хуряаhан байха юм. Тингэжэ ...Загарайн аймагай луговодуудай дунда дэлгэрhэн ...алис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлбэ.

...УРАГ ДЭЭРЭ: Д. А. Стрежнев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фототекст.

АЖАХЫ СООГОО ЭРХИМ

«Заречный» совхозой hү hаалиин түб фермын hаалишад урдаа табиhан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула ехэхэн оролдолго гаргаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тус фермын hаалишад гүрэндэ hү худалдаха юhэ hарынгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ, ехэ hүнэй түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүүлэн гараа hэн.

Эндэхи hаалишад зунай шэмэтэй ногоондо hү hаалияа дээшэлүүлхын тула нилээд хүдэлмэри хэжэ гараа. Зунай үедэ ехэнхи бэлшээринь үертэ абтажа, малай бэлшэхэ газар тон хомор байhан юм. Тиибэшье, бии байгаа бэлшээриеэ шадамар бэрхээр хэрэглэжэ, үнеэдээ hайнаар адуулhанай ашаар эдэ нүхэднай урдаа табиhан даабаряа сүм дүүргэжэ шадаа гэжэ эндэ онсо тэмдэглэхэ шухала.

Фермые даагша Л. Г. Якимова хэжэ байhан ажалдаа үнэн зүрхэнhөө хандадаг, суг хүдэлдэг нүхэдтөө үгэеэ ойлгуулжа шададаг хүнүүдэй нэгэн. Хүшэр хүндэ байдалда зуhаhаншье hаа, энэ ажалша бэрхэ коллектив абаhан социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ. Ажахын түрүү hаалишад А. Г. Тоут, А. Г. Гусева, Е. В. Колодина гэгшэд өөhэдынгөө харуүhалжа байhан бүлэг үнеэдhээ сүүдхын туршада 200 килограмм, тэрэнhээшье дээшэ hү haaжa, хамта ажалладаг нүхэдөө бүри оролдохыень уряалдаг байhан юм. Эбтэй эетэйгээр хүдэлhэнэйнгөө ашаар тус фермын hаалишад иимэ hайн үрэ дүн түйладаг байгаа гэжэ хэлэхэ шухала.

Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгэ түргэн түлэбтөө оронхой. Ажахын hаалишад энэ харюусалгатай хаhадаа эрхим бэлэдхэлтэйгээр орожо, үбэлэйш hарануудта hү hаалияа доошолуулхагүйбди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Энэ фермэдэ юhэн hаалишад хүдэлдэг. Эндэхи гу... бан hаалишад жэлэй туршада hү haaха түсэбөө сүм дүүргэнхэй. Дүй дүршэлтэй hаалишан А. Тоут бүри октябрь hарын эхээр hү haaха даабарияа амжалтатангаар бэелүүлhэнээ мэдүүлhэн байха юм. Энэ ажалша бэрхэ нүхэднай харууhалжа байhан үнеэдhээ жэлэй туршада 23.950 килограмм hү haaха байhан haa, октябриин тэнгээр энэ... нээ 29 мянган килограммда хүргөөд ябаhан юм. Түрүү hаалишад Гусева, Колодина гэгшэд даажа абаhан социалис уялгаяа холо үлүүлэн дүүргээд, ерэхэ жэлэй тоосоогоор хүдэлжэ байна.

Түб фермын hаалишад hү haaxa, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб декабрь hарын эхэер дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай. Байгша ондо «Заречный» совхоз 11.850 центнер hү гүрэндэ худалдаха түсэбөө 9860 центнертэ хүргэнхэй. Хараалhан даабарияа дүүргэхын тула ажахы үлэгшэ үедэ сүүдхын туршада 26 центнер hү бэлэдхэлэй пункт ябуулха байбал, харин мүнөө үдэр соо 30—34 центнер hү тушаана. Иимэ хараа бодолтойгоор ажаллабал, ажахын hаалишад гүрэндэ hү тушааха жэлэйнгээ түсэбые арбан хоногоор уридшалан дүүргэхэ болоно.

Һаяхан аймагай малшадай зүблөөн боложо, ажалдаа онсо шалгарhан түрүүшүүл гүрэн түрынгөө үндэр шагнал, хайрада хүргэhэн байна. Түбэй фермын hаалишадай ажал хэрэг мүн лэ үндэрөөр сэгнэгдээ. Тэрэ юhэн hарын туршада эрхим hайн үрэ дүн түйлажа, аймагайнгаа олохон hүнэй фермэнүүдые ахижа гараа. Тус коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймгай эдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Түйлаhан хэрэгээрээ hанаагаа амарангүй саашадаа бүри габшагайгаар хүдэлжэ, гүрэндэ саг... эдеэ бүри элбэгээр худалдаха тухайгаа тэдэнэр мэдүүлнэ.

Октябриин революциин hайндэрые эндэхи hаалишад ажалай бэлэгтэйгээр угтаа. Хэлэhэн үгэеэ хэhэн хэрэгээрээ батадхаха гэhэн уряа доро эндэхи hаалишад ажаллана.

А. ЕЛИСЕЕВ,
«Зэдын үнэн» газетын хүдэлмэрилэгшэ.
Зэдын аймаг.

...СЭБhӨӨ ГАДУУР—40 ТОННО

...баса хэдэг заводой ...тор Август Андреевич ...этай уулзахадамнай. ...ай начальник Влади... Бочиктуевич Цыдыпов... ...илсуулба. Владимир ...туевич бидэнние да... ...а, заводой колбаса ...сохин гаргадаг цехтэ ...аа. Эндэ машинын ...н таhарнагүй. Хоердо... ...бхарта гарахадамнай, ...олон хүдэлмэришэд ...бэлэдхэгдэhэн мяха ...аар хэршээд, доошонь ...р колбаса хэблэлгын ...дамжуулан үгэнэ.

...нь халаанай начальник Владимир Бочиктуевич ...ловгэ ажал хүдэлмэри ...аа, хөөрэжэ үгэхыень ...бабди.

Заводоймнай олон тоо... ...дэлмэришэд жэлэйн... ...ээ hарын түсэб зуун ...процент дүүргээ. Тии... ...даалгабариhаа гадуур ...тонно элдэб янзын кол... ...н зүйлнүүдые гаргажа ...гаабди. Ленинэй орден... ...эрхим хүдэлмэришэн, ...шулагша Николай Александрович Аранзин, Социалис Ажалай Герой, термическэ отделениин мастер Клавдия Ивановна Филиппова, фарш хэгшэ Владимир Алахаевич Балабанов, колбасна зүйлнүүдые хэблэгшэдэй бригадир Александра Горюнова гэгшэд социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, нилээд ехэ амжалта түйлаба. Эдэ нүхэднай халаанайнгаа даабарие үдэр бүхэндэ дүүргэжэ, түсэбөө үлүүлэнхэй. Мүнөө эдэнэр түсэбhөө гадуур продукци үйлэдбэрилнэ. Манай коллектив жэлэй дүүрэтэр 40 тонно элдэб янзын колбаса түсэбhөө гадуур гаргахаар шиидэнхэйбди, — гэжэ тэрэ хөөрэбэ.

Игэжэ амжалтатай хүдэлжэ байhан тус заводой бүхы хүдэлмэришэд болон хүдэлмэрилэгшэдэй хэлэhэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ байhандань этигэмээр.

Д ГАРМАЕВ.
Телевидениин болон радио-дамжуулгын комитедэй хүдэлмэрилэгшэ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭРШЭ ЗОРИГ

Ехэ үнэншье бэшэ Сэлэнгэ нютагтамнай «аймагай комсомол-залуушуулай коллективүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөндэ шалгаржэ гараhанай түлөө «Эрдэм» колхозой комсомолшуудта ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй дамжуулгын Улаан тугхан барюулагдаа» гэhэн hураг суу тараба. Иимэ мэдээсэл аймагаймнай ганса комсомол-залуушуулые бэшэ, харин бүхы ажалша зоной зүрхэ сэдьхэлые баясуулhан байна.

Энэ колхозой комсомолой эмхиин 80 гаран гэшүүдэй олонхидынь хүдөө ажахын үйлэдбэриин элдэб hалбариин харюусалгатай хүдэлмэридэ хүдэлдэг юм. Жэшээлэн хэлэбэл, Дэбээнэй hаалиин фермэдэ адлирхуу залуушуулай коллективүүд Үбэр-Зөөхэй нютагта үсөөн бэшэ юм. Энэ комсомол-залуушуулай фермые баян дүй дүршэлтэй малшан, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденой кавалер Цылкажап Эрдынеевна Жигмитова шадамар бэрхээр хүтэлбэрилдэг юм. Эндэ хэн нэгые тусгаар илган магтахань бэрхэтэй, бултадаа эршэ зоригтойгоор ажалладаг заншалтайнууд. Тиигэбэшье залуу hаалишад Любовь Арьяева, Валентина Чимбеева, Галина Кузина гэгшэд эгээл ехэ hү hаадагаараа түрэл колхоздоо мэдээжэ болонхой. Дэбээнэй фермынхид хүршэ Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Хуторска комсомол-залуушуулай фермын коллективтэй мүрысэжэ, хаба шадабарияа туршаха тушаа уряаень халуунаар дэмжэнхэй.

Мүн Нуур-Түхэмэй hүнэй фермэдэ залуушуул олон юм. Энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2.050 килограмм hү haaха уялгаяа дүүргэхын тула тус фермын малшад эршэмтэй шангаар ажаллана. Байгаа жэлэй эхинhээ хойшо эндэ үнеэн бүриhөө 1.800 килограмм hүн hаагданхай. Тиимэhээ Нуур-Түхэмэй hаалишад жэлэй дүүрэтэр дүн хамта 170 гаран тугал абаха, hү haaха уялгаяа уридшалан дүүргэхэ байhандаа бата найдана.

Үбэр-Зөөхэй нютагта Хандажапова, Санжижапов гэгшэдэй хонишодой комсомол-залуушуулай бригаданууд hайн ажалаараа колхозойнгоо малшадай дунда алдар нэрэтэй болонхой. Владимир Санжижаповай даадаг отара дээрэ комсомолка Наталия Лхамажапова хоёр жэл соо хүдэлхэдөө, хэды залуушье haa хонидоо шадамараар харууhалжа шадаха, ажалша бэрхэ байhанаа харуулаа юм. Тиимэл hэн тулада, үнэн шударгы ажалайнгаа түлөө энэ ажалша дорюун Наталья басаган ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан байна.

Аха нүхэдтэеэ адли Үбэр-Зөөхэйн залуу малшад мүнөө үбэлжэлгые шадаал haa hайнаар үнгэргэхын тула оролдоно.

Энэ жэлдэ ниитынгээ hүрэг малда үбhэ тэжээл горитойхон бэлэдхэхын тулада «Эрдэм» колхозой 14 звено, тэрэ тоодо комсомол-залуушуулай хоёр звено яhала hайнаар оролдоhон байха юм. Энэ колхозой комсомолой организациин секретарь Сергей Доржиевай хүтэлбэрилдэг үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын звено үндэр бүтээсэтэ ажалаараа бусадай дундаhaa шалгарhан.

Тобшохоноор хэлэбэл, Үбэр-Зөөхэйн комсомолшууд болон залуушуулай хэhэн hайн hайхан хэрэгүүдые тоолохо болоо haa, үсөөн бэшэл байха. Эдэнэр табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй даабарие дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө нилээдгүй ехэ хубитаяа оруулhан, оруулжа шье байhаар. Тэмдэглэлтэй үшөө нэгэ hайн зүйл гэхэдэ, «Эрдэм» колхозой комсомолшууд, залуушуул эршэ зоригтойгоор хүдэлмэрилхэhөө гадна, саашадаа эрдэм hургаалаа дээшэлүүлхые шармайн оролдоно. Жэшээл хэдэ, үнгэрhэн hуралсалай жэлдэ 16 залуу колхознигууд хүдэлмэриhөө таhалгаряагүйгөөр арбадахи класс, 20 хүбүүд, басагад 8—9-дэхи класссудые дүүргэжэ гараhан байха юм. Комсомолшуудай 60 шахуу процентнь дунда эрдэмтэйнүүд. Тэдэнэр комсомолой политгэгээрэлэй кружогуудта, мүн зариманиинь дээдэ hургуулинуудта заочноор hуралсажа байнхай. Тиихэтэй хамта, колхозой залуушуул сүлөө сагаа hонирхолтой зугаатайгаар, удха түгэлдэрөөр үнгэргэхые оролдодог. Тиимэhээл тэдэнэй олонхиинь ажалай hүүлээр тосхоной клубта уран hайханай бүлгэмэй кружогуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадагые харахал байхат.

Ц. БАЛДАНОВ.

СОВЕТ-ЮГОСЛАВ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КИЕВ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, СФРЮ-гэй Президент, Югославиин Коммунистнуудай Союзай Түрүүлэгшэ Иосип Броз Титын хөөрэлдөөнүүд ноябриин 14-дэ дүүрэбэ.

Хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдээр совет-югослав хамтын коммюнике абтаа, энэнь хэблэлдэ тунхаглагдаха.

А. Н. Косыгин Белоруссиин ССР-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба

МИНСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Белоруссиин ССР-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй ноябриин 14-дэ уулзаба. Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай бюрогой гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, партиин обкомуудай нэгэдэхи секретарьнар, областной гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, КПБ-гэй ЦК гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд уулзалгада хабаадаhан байна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр ажахын ба соёлой байгуулалтын зарим асуудалнууд, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд тухайда А. Н. Косыгин уулзалгын үедэ онсолон тогтобо.

А. Н. Косыгин Минскhээ мордобо

МИНСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Москва ошохоёо ноябриин 14-дэ Белоруссиин ниислэл хотоhоо мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров, БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ф. А. Сурганов, БССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Я. Киселев, республикын бусад хүтэлбэрилэгшэд вокзал дээрэ А. Н. Косыгинние үдэшөө.

***

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Белоруссиин ниислэл хотоhоо ноябриин 15-да Москва бусажа ерэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай пленум

ВЛКСМ-эй ЦК-гай IX пленум ноябриин 14-дэ Москвада болобо. КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов, КПСС-эй ЦК-гай, министерствэнүүдэй, албан зургаануудай, ниитын эмхинүүдэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

Пленумэй зүблэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнууд табигдаба: ВЛКСМ-эй ээлжээтэ, XVII съезд зарлаха тухай; хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай ёhотой халаан хүмүүжүүлгэдэ комсомолой үүргэ дээшэлүүлхэ тухай; комсомолдо В. И. Ленинэй нэрэ олгоhоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ хэмжээ ябуулганууд тухай; ВЛКСМ-эй ЦК-гай VIII пленумhээ хойшонхи үе соо ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой, секретариадай хэhэн хүдэлмэри тухай мэдээсэл.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников үгэ хэлэхэдээ, ВЛКСМ-эй Уставай үндэhөөр ВЛКСМ-эй XVI съезд дээрэ hунгагдаhан Ленинскэ комсомолой түбэй зургаануудай эрхэ түлөөлэлгын болзор 1974 оной май hарада дүүрэхэнь гэжэ мэдээсээ.

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай ээлжээтэ, XVII съездые 1974 оной апрель hарада зарлахые пленум шиидхэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай ёhотой халаание хүмүүжүүлгэдэ комсомолой үүргэ дээшэлүүлхэ тухай элидхэл пленум дээрэ хэhэн байна.

Союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-гай, комсомолой обкомуудай секретарьнар, үйлэдбэриин залуу түрүүшүүл, ажалай ветеранууд соёлой ажал ябуулагшад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Пленум энэ асуудалаар тогтоол баталан абаба.

Комсомолдо В. И. Ленинэй нэрэ олгоhоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ хэмжээ ябуулганууд тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Л. И. Матвеевэй хэhэн мэдээсэлые пленум шагнажа, зүбшэн хэлсээд, эдэ хэмжээ ябуулгануудые баталан абаhан байна.

Энээгээр ВЛКСМ-эй ЦК-гай IX пленум хүдэлмэреэ дүүргээ.

(ТАСС).

ШЭНЭ ТРЕСТ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада республикын совхозуудай үйлэдбэриин нэгэдэлэй ажахынууд горитойхон хүдэлмэри хэжэ гараа. Тус үйлэдбэриин нэгэдэлэй олонхи совхозуудай мэргэжэлтэд адууhа малай үүлтэр hайжаруулжа, hү, мяха бүри ехээр тушааха хэрэгтэ анхаралаа хандуулhан байна. Гэхэтэй хамта зарим ажахынууд hү hааха, гүрэндэ худалдаха түсэб, даабаряа арай шамайхан дүүргэнэ. Имэрхүү байдалтай совхозуудта малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри эмхи гуримгүйгөөр ябуулагдаhан, үнеэдэй олоор hубайрха ушар олоор ушардаг байха юм. Һаамхай үнеэдтэ үгтэхэ тэжээлдэнь протеин бага. Түгэс оньhожоруулагдаhан фермэнүүд үшөө үсөөн. Эдэ бүхы дутагдал дээрэhээ хараалhан түсэбөө дүүргэдэггүй ажахынууд бии гэжэ hүүлэй жэлэй ажаглалтанууд гүйсэд гэршэлhэн байна.

Дээрэ хэлэгдэhэн дутуу дундануудые дары усадхажа, сагаан эдеэ бүри ехээр абахын тула РСФСР-эй совхозуудай министерствын захиралтаар манай республикада шэнэ трест эмхидхэгдэбэ. Энэ шэнэ трестдэ hүнэй шэглэлтэй 16 совхоз ороно. Һүнэй шэглэлтэй совхозуудай трест республикын совхозуудай үйлэдбэриин нэгэдэлдэ мэдэлтэй байха. Шэнэ трестдэ «Одон», Яруунын, Хүдэриин, «Авангард» «Георгиевский», Бэшүүрэй, Баргажанай болон бусад совхозууд ороно.

С. ХАЛТУЕВ.

...ХА ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ ЭБДЭРШЭГҮЙ БҮЛЭ СОО

Белоруссиин ССР-тэ Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаба

...НСК, ноябриин 14. ...С). Манай Эхэ ороной ...дай аха дүүгэй эбдэр... ...бүлэ соо Белоруссиин ...Социалис Республика ...шленность, хүдөө ажа... ...аука болон соёл куль... ...а хүгжөөлгэдөө түйлай ...жалта түйлаа. ...мунис байгуулалтада ...уссиин ССР-эй оруул... ...убитые КПСС, Совет ...үндэрөөр сэгнээ. Энэ ...блика Ленинэй хоёр ...ноор, Октябриин ре... ...иин орденоор шаг... ...hан юм. Мүнөөдэр ...ай туг дээрэ ...роноймнай үшөө нэгэ ...а — Арадуудай хани ...аанай орден яларба. ...Белорусси бусад рес... ...кануу шэнги энэ ор... ...о ССР Союзай байгуу... ...hаар 50 жэлэй ойн ...рлэлдэ шагнагдаа hэн.

...оруссиин КП-гэй Цент... ...Комитедэй, БССР-эй ...вно Соведэй хамтын ...ай заседани энэ орден ...улгада зорюулагдаба. ...эдэ партийна, советскэ, ...н организацинуудай ...бэрилэгшэд, промыш... ...болон хүдөө ажахын ...шүүл, наука болон ...урын ажал ябуулагшад ...даа.

...ни барисаанай орден ...Ленинскэ партиин ...бэри доро коммунис ...тво байгуулжа байhан ...-эй арадуудай агууехэ, ...ршэгүй аха дүүгэй хани ...аанай hүлдэ тэмдэг мүн гээшэ, гээд Белоруссиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Ф. А. Сурганов** заседани нээхэ зуураа хэлээ.

Советскэ Союзай, Белоруссиин Совет Социалис Республикын гүрэнэй гимнүүд зэдэлнэ.

Белоруссиин ССР-эй туг, мүн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дурасхаалта тут зал соо асарагдана.

Баярай заседанида хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое Хүндэтэ президиумдэ ехэ баяртайгаар hунгаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **А. Н. Косыгин** эндэ сугларhан хүнүүдээр халуунаар угтагдажа, үгэ хэлээ.

Арадуудай хани барисаанай орденоор Белоруссиин ССР-эй шагнагдаhантайнь дашарамдуулан, хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенцие — бүхы белорус арадые КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй үмэнэhөө тэрэ халуунаар амаршалаа.

ССР-эй Союз байгуулгада, бэхижүүлгэдэ, социалис наци болон арад үндэhэ яhатанай хани барисаа болон аха дүүгэй хани харилсаа бэхижүүлгэдэ ажалшадайнь ехэ габьяатай байhанайнь түлөө, совет гүрэнэй экономическа, социально-политическэ, культурна хүгжэлтэдэ ехэ хубитаяа оруулhанайнь түлөө, мүн СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэн, республика иимэ шагналда хүртөө.

Советскэ Союз доторо республика бүхэнэй бүхы талаараа тааруу зохидоор хүгжэхэ бүхы шухала политическэ, социально-экономическа эрхэ нүхэсэл байгуулагданхай, гээд А. Н. Косыгин хэлээ. Энэнь юуб гэбэл: тэдэнэй ниитын байдалан политическэ, экономическа, соёл культурын талаар адли тэгшэ эрхэ болоно; энэ хадаа бүхы оронойнмнай, мүн республика бүхэнэй аша туhада нэгэдэмэл түсэбөөр хүгжэжэ байдаг ниитэсоюзна түгэс хүгжэнги арадай ажахы мүн болоно; энэ хадаа ниитын, гүрэнэй нэгэн адли байгуулалта, марксистско-ленинскэ нэгэн адли үзэл суртал, коммунизм байгуулха гэhэн бүхы арадуудай нэгэн адли уг зорилго мүн болоно; энэ хадаа «Советскэ Союзай арадуудай хоорондо тогтоhон шэнэ түхэлэй ниитын харилсаан, бэе бэеэ хүндэлхэ, аха дүү ёhоной хани харилсаатай байха, харилсан туhалалсаха харилсаанууд мүн болоно; Энэ хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадай шухалын шухала эрилтые, социальна уг зорилгые үндэhэ болгодог социалис интернационализм мүн болоно.

Манай ороной хүгжэлтэ, бүхы совет хүнүүдэй жаргалта байдал, тэдэнэй ерээдүй арадай бата нэгэдэлээр, Коммунис партиие тойрон тэрэнэй жагсаалаар найдамтайгаар хамгаалагданхай гэжэ түүхын дүршэл үнэмшэтэйгөөр харуулна. Тиин манай республика бүхэнэй түйлалтанууд 250 миллион тоотой бүхы совет арадые баясуулна. Тиимэ дээрэhээ Белоруссиие Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаhан ушар — гансашье белоруссуудай бэшэ, харин ород, украин, литва, латыш, казах, грузин хүнүүдэй, бүхы союзна республикануудай ажалшадай ехэ hайндэр болоно.

Белорус арад Советскэ Союзай аха дүү арадуудай дунда ехэ хүндэтэй юм. Энэ нэрэ хүндэнь социалис революциин илалтын түлөө, граждан дайнай ба хариин интервенциин жэлнүүдэй үедэ совет засаг тогтоохын түлөө Белорусиин ажалшадай тэмсэлээр түйлагдаhан юм. Энэ нэрэ хүндэдэ белорус арад социализм байгуулгада гаргаhан шэн габьяата ажалаараа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда дайшалхы габьяагаараа хүртэhэн юм. Белорус арадые эрэлхэг зоригойнь, ажалда дуратай байhанайнь түлөө, даруу даамай, ехэ патриотизмтай, коммунис уг зорилгодо үнэн сэхэ байhанайнь түлөө хүндэлдэг юм. Мүн манай олон национальна ороной аха дүү бүхы арадуудые өөрөө үнэн сэхээр хүндэлдэг байхадаа, белорус арад иимэ нэрэ хүндөөр хүреэлэгдэнхэй.

Бэе бэеэ хүндэлхэ ушар, бата бэхи хани барисаан, пролетарска интернационализм, социалис патриотизм болбол Советскэ Союзай аха дүүнэрэй — арадуудай эбдэршэгүй нэгэдэл бэхижүүлнэ.

Мүнөөдэрэй Белорусси — энэ хадаа олон hалбаритай, түгэс хүгжэнги промышленностьтай, оньhожоруулагдаhан томо хүдөө ажахытай, эрдэм ухаанай ехэ культуратай республика мүн, гээд А. Н. Косыгин саашань хэлээ. Түсэбтэ табан жэлнүүдэй үедэ партиин национальна, экономическа политикые бэелүүлhэнэй ашаар Белоруссида мүнөөнэй автомобильна, тракторна, хадын малтамалай, нефть болборуулдаг ба химическэ промышленность, станко-бүтээлгэ, электронно техникэ, нарин прибор, хэмэл утаhа, пластическа масса, минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгэ байгуулагдаа, хүнгэн ба эдеэ хоолой индустриин бусад олон янзын эд хэрэгсэл бүтээлгэ бии болоо.

Белоруссие хүгжэнги хүдөө ажахытай индустриальна түрүү республика болгоhон ушар — белорус арадай элитэ ехэ габьяа, тэрэнэй оролдосотой, эсэшэ сусашагүй ажалай аша үрэ мүн. Тэрэшэлэн энэ хадаа белорусуудта шэнэ зорилгонуудые дүүргэхэдэнь туhалдаг Советскэ Союзай аха дүү арадуудай габьяа мүн гээшэ. Эдэ бүгэдэ — Советскэ Союзай Коммунис партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэриин үрэ дүн мүн. Тэрэ хадаа арад олониитын эдэбхи үүсхэл болон ажалай дэбжэлтые коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй ниитэ урасхалаар шадабари ехэтэйгээр шэглүүлнэ. Энэ хадаа мүн Белоруссиин партийна организациин, тэрэнэй Центральна Комитедэй эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин гайхамшагта үрэ дүн болоно.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн партиин уряада Советскэ Союзай ажалшад халуунаар харюусана. Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридаа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн ажалай шэнэ дэбжэлтэ үүдхээ. Мүрысөөнэй үедэ олон шэнэ үүсхэл урган гараа. Ороной промышленна предприятинуудай коллективүүд нөөсөө тооложо үзөөд, энэ жэлдэ 4,5 миллиард түхэригэй продукци нэмэжэ гаргаха гэжэ шиидээ. Мүнөө энэ уялга үлүүлэн дүүргэгдээ.

Белоруссиин промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд ехэ социалис уялгануудые мүн лэ абаа hэн. Эдэ уялганууд үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ тэдэнэй ажалай үрэ дүнгүүд этигүүлнэ.

Саашань А. Н. Косыгин Белоруссиин ССР-эй экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ түйлагдаhан амжалтанууд тухай, партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр совет арадай урда табигдаhан ерээдүйн ехэ зорилгонууд тухай хэлээ.

Гурбан үдэрэй туршада бидэнэр Орш, Могилев болон Минскдэ хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудые хараабди, Орш шадарай колхозно-совхозно нэгэдэлдэ ошообди, гээд А. Н. Косыгин хэлэбэ. Тэдэнэй зарим нэгэндэ би урданшье ерэhэн байгааб. Манайда хүнүүд түргэн ургана, үйлэдбэриин эмхидхэгшэд, мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд ургана, тэдэнэй мэргэжэлэй ба политическэ мэдэсэнь үргэн болоно, шэнэ зорилгонуудай, ерээдүйн түсэбүүдэй хэмжээгээр бодомжолхо, хүдэлхэ шадабаринь ургана. Энэ ушар ехэ баяр түрүүлнэ.

Имагтал манай түрүү социалис байгуулалтын эрхэ байдалда хүнүүдэй шадабари, бэлиг талаан иимэ үргэнөөр, сүлөөтэйгөөр hалбаран хүгжэдэг байна. Тиихэдээ ганса нэгэн хүнүүдэй бэшэ, харин Советскэ Союз шэнги иимэ ехэ ороной хэмжээгээр хүгжэдэг байна. Энэ хадаа манай байгуулалтын, манай түрүү социалис демократиин асари ехэ түйлалта, булюу hайниинь мүн гээшэ. Энээндэ буржуазна байгуулалта, буржуазна демократи сасуулмаар юушье харуулжа шадахагүй.

Белоруссиин партийна организациин партиин директивэнүүдые дайшалхыгаар, бүри ехэ эдэбхитэйгээр, зориг түгэлдэрөөр дүүргэхээр бэлэн байhандань, манай агууехэ багша Владимир Ильич Ленинэй мүнхэ hургаалаар хододоо ябаха байhандань hэжэг түрэнэгүй.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Өөрөө хүдөөгэй библиотекын даагшар ажалладагби. Партийна организацин зүгһөө агитатор даалгабаритайб. Алишье талаараа үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэ байhан хадаа энээн тухайдаа хэдэн үгэ хэлэлтэй.

Ажалай түрүүшүүлдэ магтаал соло дуудаха гэжэ оролдодог, залхуу залихай зариманиие шорон ёгтоор хайраха гэжэ оролдодогби. Энэ хэлэhэнээ тайлбарилжа үзэhүү.

Нэгэ ажахыда хүдэлдэг hэн тула нютагай хүн бүхэн бэе бэеэ хэр хүдэлжэ ябаа юм ааб гэжэ заатагүй hонирходог гээшэ. Жэшээнь, ма-

Хүдөө ажахымнай буланда «Дайшалхы хуудаhанууд», «Сахилгаан» хуудаhан, ажалай алдар солын календарь гаргагдадаг гуримтай. Эдэ хуудаhануудтаа эрхим үрэ дүн туйлаhан hаалишан, хонишон, гахайшан, тракторист, комбайнер болон бусадта соло магтаал дуудадаг байнабди. Уран шүлэгөөр түрүү хүнүүдые амаршалхадашни иимэ хуудаhанууд зондо яhала hайнаар угтагдадаг гэжэ ажагланхайб. Жэшээнь, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулжа, «Ажалша бэрхэ хүнүүдтээ алдар соо дууданабди» гэhэн ниитэ гаршаг

зэмэлхыень зэмэлхэш.

Эдээнhээ гадна үзэл сурталай үшөө нэгэ зэбсэгтэйб Хүдөө ажахын шухала шухала кампаниинуудай үедэ агитбригада бүридхэжэ, хонишодто, hаалишадта, механизаторнуудта ошодог гуримтайбди. Богонихон концерт табихадаа, шог ёгто мүрнүүдые - частушкануудые (магтаалайшье, наадалhаншье) баяанаараа наадаад (өөрөө наададагби), дууладагбди. Иимэ концертыемнай зон ехэ халуунаар угтадаг. Хонишодой бригада гү, hаалиин фермэ гү, али полевой стан ерэхэдээ, эндэхи байдалhаа элдэб бадаг мүрнүүдые (уран hайханайнгаа талаар тиимэ ходо гарама бэшэшье байжа болоо юм ааб даа) зохёохош. Тиигэмсээрээ тэдэнээ дуулахаш, уншахаш даа. Шог ёгто мүрнүүдые бэшэжэ, хойрог залхуунуудые, журам эбдэгшэдые шүүмжэлхэдэ, миин үгөөрөө идхагшада орходоо hураггүй хүеэтэй, нүлөөтэй байдаг. Энээниие үлүү гаргажа, хэтэрүүлжэ, хүнүүдые баhаха, доромжолхо ябадал гаргагдаагүй юм ааб даа. Тиигэжэ болохогүй. Энэ зэбсэгые хэм соонь хэрэглэгдэдэг гээшэ).

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

ТООНУУД, ТУЙЛАЛТАНУУД

най колхозой hаалиин хоёр фермын (мүнөө эдэ хоёр нэгэдүүлэгдэжэ, нэгэ комплекс болгогдобо) hаалишад үдэр үдэрэйнь дүн гаргангүй орхибол, дураа гутадаг болонхой. Тэрэ hаалишан ходы шэнээн hү hаагааб гэхысэ hонирхожо hалахагүй. Мүн хонишодшье, механизаторнуудшье булта тиимэ бшуу. Ушар иимэhээ хүдэлмэриин дүн гаргажа, саг соонь олондо мэдүүлхэ гээшэ мүрысөөнэй нэгэ шухала гурим ёhо мүн болоно.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада манай колхоз, аймагай туйлаха хараа түсэбүүдые томоор hиилэжэ зураад, колхозойнгоо конторын хажууда тусхай газарта табинхайбди. Правлениин байшангай коридор соогууршье шэнэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэб, уялгануудай дүүргэгдэжэ байhан тухайда харуулагданхай.

Хүн зоной олоороо ябадаг газар манай библиотекэ юм. Мүн эндэмнай үхибүүдэй библиотекэ бии. Манай уншагшад — «Победа» колхозой гэшүүд юм. Тиимэ хадань эндээ харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые hайнаар, сагыень алдангүй, уран хурсаар түхеэрхэ гэжэ оролдодогбди.

Манай колхоз олон hалбаритай ажахы. Газар тарялан эрхилдэг, мал ажал хүгжөөдэг юм. Хонин ажалнай олзо доход ехэтэй, аймаг соогоо үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг гуламта болонхой.

Колхозой гэшүүдэй уялга, түсэбүүдээ бэелүүлхэ хэрэгтэнь туhалха гэhэн зорилгоёо бидэнэр hайн мэдэнэбди.

Библиотекын уншагшадай зал соо хүдөө ажахын булан түхеэрэгдэнхэй. Эндэ колхозниигууд мүнөө жэлдэ, табан жэлэй туршада ямар зорилго бэелүүлхын түлөө тэмсэхэбибди гэжэ зураглажа hиилэhэн плакатануудhаа харадаг байна. Юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бэелүүлхээр колхозой абаhан социалис уялгануудые, мүн хонишод, hаалишад болон бусадай абаhан социалис уялгануудые эндэ хаража болоно. Колхозой үйлэдбэриин түрүү хүнүүдэй томоор буулгагдаhан фото зурагууд эндэ няагаатай байдаг.

Иимэ зурагуудай хүмүүжүүлхы ехэ удха шанартай байhыень олон жэшээнүүд эли тодоор харуулна. Эхэ, эсэгэнэрээ харахадаа, үри бэенэрынь баярладаг лэ,

доро «Сахилгаан хуудаhа гаргаабди.

Колхозой эрхим хүнүүдтэ —социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр орден хайрада хүртэгшэдтэ шадаха зэргээрээ шүлэглэн магтаал бэшээб. Жэшээнь, Ленинэй орденоор шагнагдаhан хонишон Дмитрий Евдокимович Сидоровтэ, Октябриин Революциин ордендо хүртэhэн хонишон Михаил Георгиевич Смолиндо, Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан түрүү hаалишан Татьяна Дмитриевна Кузнецовада болон бусадта зорюулжа, бадаг магтаалнуудые бэшэжэ, энэ хуудаhанда гаргаабди. Жэшээнь,

Ленинэй орден танай
Үбсүү гоёоно,
Алдар солото манай
Дмитрий Сидоров!
Ажал танай олоной дунда
суурхана,
Арад зомной тандаа соло
дуудана.
Үшөөл олон нялха нарай
хурьгадые,
Тэнжээн абахые хүсэн
танаа үреэнэбди.
Үшөө ехэ амжалтануудые
туйлажа,
Үндэр наhа эдлэхытнай
үреэнэбди.

Хонишодто, hаалиин фермэдэ ошоходоо, мүн хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ полевой стануудта (hайнаар түхеэрэгдэнхэй, гурбан полевой стан, тариянай хоёр ехэ тоогуудтайбди). зураглан харуулhан зүйлнүүдые түхеэрхэш. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр ажалдаа түрүүлжэ ябагшад, мүн гээгдэжэ ябаашад, ажалай журам эбдэгшэд элирээд лэ байха. Эдээниие шадаха зэргээрээ магтахыень магтахаш,

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээ ходо шэнэлжэ байгдадаг даа. Жэлэй эсэстэ дүн гаргагдадаг байна. Эдэнь мүн лэ аржыса бэшэгдэжэ, олоной үзэмжэдэ табигдадаг юм. Энэ жэлдэ манай колхоз, гүрэндэ hү худалдаха түсэб-уялгаяа хоёло үлүүлэн дүүргэжэ ябана. Үндэгэ, ноохо гүрэндэ худалдаха түсэб үни хада дүүргэгдэнхэй. Мяха гүрэндэ худалдаха түсэбөө сүм дүүргэхэ хараатай. Түсэбhөө гадуур горитой hүн гүрэндэ худалдагдаха юм.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд хадаа мүрысөөнэй дүн харуулдаг нэгэ арга болоно. Тиимэhээ зураглан харуулhан зүйлнүүдые зохидоор түхеэрхэ гээшэ тон шухала. Тэрэд энэ хэрэгтэ дутагдалнууд олоор тохёолдодог байна. Жэшээнь, манай аймагай ажахынуудта ябаад хараа хада харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд адлирхуугаар, зарим газарта тиигэд гээд хэгдэhэн байхал даа. Манайшье колхоздо энэ хэрэгые өө-мөөгүй hайнгаахын аргагүй. Партийна бүхы хүдэлмэридэл адли энэ хэрэгые hайса ухаалдижа, уран хурсаар түхеэрхэ байhамнай дамжаггүй.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдэй зариманиинь hууринай архитектуратай зохилдоhон байха ёhотой бэзэ. Юрэдөө бүхы дээрэнь энэ асуудал тухай бодомжолхоор даа.

Г. ФОМИН,
агитатор.
Бэшүүрэй аймагай
«Победа» колхоз.

РЕДАКЦИhАА. **«Социалис мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргэ» гэhэн шэнэ рубрика газетынгаа хуудаhанда бии болгобобди. Энэ асуудалаар юрын лэ агитатор Г. Фоминой хэжэ байдаг ажал тухайдаа хэлэhэн хөөрөөнь эндэ гаргагдаба. Гол түлэб харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые ямараар түхеэрдэг тухайдаа автор эндэ хөөрөө, hанамжа бодомжоёо хэлээ.**

Социалис мүрысөөн болбол совет обществодо бии болоhон, ниитын шэнэ ёhоной харилсаан мүн. Мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргын ехэ байhаниинь элитэ. Тиимэhээ социалис мүрысөөе үргэноор, али али тээhээнь харуулха, тиигэжэ аша үрэехэтэй болгохо зорилгоор иимэ шэнэ рубрика бии болгогдобо. Социалис уялга абаха, мүрысөөнэй дүрим зохёохо тухай, договор баталха, тэрэниие шалгаха, мүрысөөнэй дүн гаргаха дүршэл тухай, мүрысэгшэдэй ажалай дүн сасуулжа үзэхэ, тэдэниие олонниитэдэ дуулгаха, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тухай бэшэжэ, hанамжа бодомжоёо хэлсэбэл, hайн бэлэй. Гадна урмашуулгын хэмжээнүүд ямараар хэрэглэгдэнэб гэхэ мэтын олон асуудалаар агитаторнууд, политинформаторнууд, партийна, профсоюзай, комсомолой огранизацинуудай секретарьнар, ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, соёлшод, колхозниигууд, совхозуудай хүдэлмэришэдтэ hанамжаяа хэлэхыень редакци хандана.

ТҮСЭБТЭ юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ хүдөөгэй ажалшадай туйлаhан амжалтануудай дүнгүүдые соргоололгын баяр ёhолол республикымнай колхоз, совхозуудта, аймагуудта үнгэргэгдэжэ байна.

hаяхан иимэ баяраэ суглаан Загарайн аймагай түб hууринда болобо.

Оноxойн совхозhоо Ксенья Ефимовна Спиридоновагай даадаг овощ ургуулагшадай звено аймаг соогоо түрүү hууринда гараа. Энэ совхозой А. П. Мурзинагай звено — хоёрдохи, «Гигант» колхозhоо Б. И. Кубышкинай даадаг звено гурбадахи hуури эзэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү звеное даагша К. Е. Спиридонова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ.

КПСС-эй райкомуудhаа мэдээсэнэ

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ hУРАЛСАЛ

ХЯАГТА. КПСС-эй райкомой партийна организацинуудай секретарьнарай семинар үнгэргэбэ. Аймагай колхозууд, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, hургуулинууд болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай шэнээр hунгагдаhан секретарьнар, хамтадаа 90 хүн семинарта хабаадаа.

Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшад олониитые элсүүлхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухайда КПСС-эй райкомой секретарь Н. Л. Чимитов, аймагай гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник А. А. Никитин гэгшэд суглаарагшадта хөөрэбэ.

«Ярославска городской партийна организацида партийна суглаануудые үнгэргэдэг дүршэл тухай», КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой дүүргэлтэ тухай партиин райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша В. З. Алсахаев мэдээсээ.

Коммунистнууд болон комсомолшуудай марксистско-ленинскэ hуралсал тухайда партиин райкомой пропаганда, агитациин таhагые даагша С. Ч. Бадмаев үгэ хэлэбэ. Партийна биледүүдые hэлгэлтын ябаса тухайда райкомой инструкторнууд Н. Д. Воробьев, И. Ц. Дамбаев гэгшэд семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Арадай хиналтын аймагай комитедэй түрүүлэгшэ К. П. Бурдуковский болон бусад семинар дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань партийна хүдэлмэриин дүй дүршэл тухайда үргэн хөөрэлдөөн болобо. Партийна даалгабари тухай, хүдэлмэри түсэблэхэ тухай, hунгагдаhан эдэбхитэдтэй хэгдэдэг хүдэлмэри тухай, шүүмжэлхы ажаглалтануудые хаража үзэдэг тухайдаа, партийна суглаануудые үнгэргэдэг дүршэл тухай болон бусад асуудалнуудаар ажахынуудай, промышленна предприятинуудай, hургуулинуудай болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнар hанамжа бодомжо тухайгаа хөөрэлдэhэн байна.

Семинарта хабаадагшад хоёрдохи үдэрөө Харанхой ошожо, тэндэхи пла... това заводто орожо ... предприятиин ... хараа түсэбтэй т... байна.

Удаань партийна ... зацинуудай секр... ГПТУ-18-да орожо ... классуудтайнь, ма... нуудтайнь танилса... шадай хамтын ба... Удаань «Пограничн... хозой теплицэдэ ор... раhан байна.

Секретарьнарай ... hонирхолтойгоор ү...

А. ГРО...
аймагай газетын ...
торай орлогшо.

ОРОЛДОСЫН ХҮСЭН

Дондок Бизьяевич Семенов аймагай түрүү хонишодой тоодо ороhоор үнинэй юм. Энэ нүхэрнай hүүлэй хэдэн жэлэй туршада хонин бүриhөө хурьга түлжүүлжэ, ноохо хайшалжа абаха уялгаяа үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Хэжэ, бүтээжэ байhан ажалдаа оролдосотойгоор хандажа шадаhанай ашаар Дондок Бизьяевич абаhан уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, аймагай эрхим хонишодой тоодо батаар орожо шадаа бшуу.

—Хамтын ажалай хуби заяан манай гарта. Абаhан уялгаяа дүүргэхын тулада бидэ малшад бүхы шадабаряа гаргаха зэргэтэйбди. Ямаршье ажал өөрын оньhон «түлхюуртэй» байдаг. Амжалта туйлаха гэбэл, түхэреэн жэлэй туршада оролдохо, илангаяа түл абалгын үедэ үдэр hүнигүй хүдэлхэ хэрэгтэй, — гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Семеновнамтай уулзахадаа хэлээ hэн.

Ахалагша хонишоной бүтээhэн ажалайнь дүнтэй танилсаад байхадаа, хэлэhэн үгэдөө бата, ёhотой хүдэлмэришэ бүхэриг хүнүүдэй нэгэн гэжэ бодоодхёо hэн.

Дондок Бизьяевич түрэл нютагтаа ажалай амта танижа эхилhээр 25 жэл болобо. Энэ хугасаада нүхэр Семенов барилгашанаар, мал адуулагшаар хүдэлөө. «булад» агтын жолоошье баряад үзөө. Харин хонишоной мэргэжэл тэрэнэй эльгэ зүрхые түтэс эзэлэнхэй. Хонишоноор дүрбэдэхи жэлээ ажаллабашье, өөрынгөө үсэд ажалаар ажахынгаа дүй дүршэлтэй олохон хонишодые ахижа гаранхай.

1972 ондо Дондок Бизьяевич орёо хүшэр байдалда үбэлжэлгээ үнгэргэбэшье, зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга түлжүүлжэ, эхэ хонин бүриhөө 3,6 килограмм ноохо хайшалжа абаhан юм. Харин үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ энэ нүхэрнай 100 эхэ хонин бүриhөө 108 хурьга түлжүүлжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз соогоо түрүүлжэ гараhан юм. Ажахын түрүү хонишон малшадай дунда дэлгэрhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхим hайн үрэ дүн туйлаhанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор hаяхан шагнагдаа.

Мүнөө үедэ нүхэр Семеновой бригадын хонишод Бэлшэр гэжэ газарта үбэлжэжэ байна. Энэ харюусалгатай хаhадаа эртэнhээ hайн бэлэдхэлтэйгээр оролхын тулада ехэхэн хүдэлмэри хэжэ гараа гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ахалагша хонишон сүлөөтэй сагтаа хашаагаа дулаалжа, хорёогоо hэльбэн заhажа үрдеэ. Тус бригадын хонишод жэлhээ жэлдэ өөhэдынгөө хүсөөр үбhэ тэжээлээ бэлэдхэжэ абадаг заншалтай юм. Хүсэд хүрэхэ үбhэ, hолоомон хорёодо оруулагданхай.

Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ харууhалжа байhан 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга, хонин бүриhөө нёдондонойхиhоо дутуугүй ноохо хайшалха социалис уялга абанхай. Хэлэhэн үгэеэ бодото хэрэгээр гэршэлхэ арга боломжо Бэлшэрэй хонишодто гүйсэд бии.

А. ЕЛИСЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.
Зэдын аймаг.

ЭРДЭМ МЭДЭРЭ... АРАД ЗОН...

«Знание бүлгэмэй Буряадай республиканска организациин ээлжээтэ пленум hаяхан Улаан-Үдэдэ болобо. Улаан-Үдэ городой, Кабанскын районно организацинуудай лекторнүүдтэй ябуулдаг хүдэлмэри тухай, hуралсалай 1973 — 74 онуудта арадай университедүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалнуудые тус пленумдэ хабладагшад зүбшэн хэлсэhэн байна. Пленумэй хүдэлмэри тухай тоосоон доро үгтэбэ.

«Знание» бүлгэмэй Улаан-Үдын городской организациин правлениин түрүүлэгшын орлогшо **Н. П. Мараев** нэгэдэхи асуудалаар элидхэл хэхэдээ, хэдэ хэдэн тоонуудые дурдаа. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын гурбан райондо бүхыдөө 140 эхин организаци тоологдоно. 1972 оной 9 hарын туршада 13.892 лекци городой ажалшадай урда уншагдаhан байбал, байгша оной 9 hарын туршада 14.539 лекци уншагдаhан байна. «Совет гүрэнэй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ой тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 оной), апрелиин (1973 оной) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ой тухай материалнууд «Знание» бүлгэмэй организацинуудай ажал ябуулгын хараа шэглэлые тодорхойлжо үгэhэн байна.

Гэхэтэй хамта научно-техническэ дэбжэлтэhээ, наука ба техникын шэнэ тодорхойлолтонуудhаа, ниитын ажабайдалда болодог үйлэ хэрэгүүдhээ уламжлан лекционно хүдэлмэриин тематика улам үргэдэдэг байна бшуу. Тиимэhээ лекторнүүдэй онол шадабари, дүй дүршэлдэ, хүн зоной урда уншагдадаг лекцинүүдэй шанарта ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Энэ асуудал hайнаар шиидхэхын тула «Знание» бүлгэмэй городской организациин правлениин пленумүүд, президиумэй заседанинуудай дээрэ методическа хүдэлмэри тухай асуудал саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа.

1972 оной апрельдэ «Знание» бүлгэмэй городской организациин президиумэй заседани дээрэ «Районно организацинуудай правлениинүүдэй дэргэдэхи методическа секцинүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха тухай», 1972 оной июньдэ, 1973 оной мартда болоhон городской организациин пленумүүд дээрэ «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөө хуули ёhон тухай эрдэм дэлгэрүүлгые hайжаруулха зорилгонууд», «Знание» бүлгэмэй Советскэ районно организациин правлениин бэелүүлдэг научно методическа хүдэлмэри тухай» гэhэн асуудалнууд зүбшэгдэhэн, зохихо тогтоол баталан абтаhан байна.

Улаан-Үдын районно бүхы организацинуудай пленумүүд дээрэ методическа хүдэлмэри, лекцинүүдэй шанар hайжаруулха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, Железнодорожно районно организациин пленум дээрэ «Уншагдадаг лекцинүүдэй идейно-теоретическэ удха шалгаха тухай», Октябрьска райондо «Ажалшадай экономическа hуралсал тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой үндэhөөр экономическа эрдэм мэдэрэл дэлгэрүүлгые hайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Залуушуулай дунда эрдэм мэдэрэлые тараан дэлгэрүүлгые hайжаруулха хэмжээнүүд» гэхэ мэтэ асуудалнууд хаража үзэгдөө. Советскэ районно организациин пленум дээрэ «Научно-методическа секцинүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Улаан-Үдын городской организациин правлени лекторнүүдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалые саг үргэлжэ гол анхаралдаа байлгаа. Лекторнүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор гол түлэб семинарнууд үнгэргэтэдэг. hүүлэй 1,5 жэл соо городской 11 семинар, районно 9 семинар, эхин организаци 30 семинар үнгэргэгдөө.

Тиихэдэ «Знание» бүлгэмэй эхин организацинуудта мүн лэ иимэрхүү семинарнууд үнгэргэгдэдэг байгаа. Улаан-Үдын мяханай комбинадта, ЛВРЗ-дэ, авиазаводто, ноохо угаадаг фабрикада, прибор бүтээлгын заводто лекторнүүдэй семинарнууд hайнаар үнгэрдэг байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Улаан-Үдын технологическа культурын институдуудта, Буряадай багшанарай, хүдөө ажахын институдуудта «Залуу лекторэй hургуули» эмхидхэгдэнхэй юм. hуралсалай 1972—1973 онуудта залуу лекторэй hургуулинуудта 824 студент hураhан байна.

«Знание» бүлгэмэй Кабанскын районно организациин президиумэй түрүүлэгшэ **Л. Ф. Чернявский** мүн лэ пленум дээрэ элидхэл хээ Кабанскын районно организацида «Знание» бүлгэмэй 825 гэшүүн тоологдодог гэжэ элидхэлшэ мэдээсэбэ. Лекторнүүдэй семинарнууд hара бүри үнгэргэгдэжэ, шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Тиихэдэ үшөө залуу лекторнүүдэй семинар кварталда нэгэ дахин Кабагск тосхондо үнгэргэгдэдэг болонхой.

Тимлюйн цементнэ заводой организаци лекторнүүдэй семинар ходо үнгэргэжэ байдаг. Тиимэ семинарнуудай нэгэн «Лекцидэ яажа бэлдэхэб?» гэжэ нэрлэгдэhэн байгаа. Тус семинарта хабаадагшад харуулан ойлгуулха болон техническэ хэрэгсэлнүүдые ... хэ тухай дэлгэрэн... рэлдэhэн байна.

Кабанскын айм... торнууд hүүлэй ... тическэ конферен... үнгэргэдэг болоо. ... ференциин дүнгү... лээрнь зүбшэн х... зохихо тобшолол ... лекторнүүдэй ... дүршэлые халам... арга нүхэсэл олго...

Гэхэтэй хамта, ... бүлгэмэй районно ... циин гэшүүд лек... ажал хүдэлмэридэ ... брошюранууд боло... нуудые олоор за... даг. 825 хүн 916 ... шюра болон жу... ондо абахаар захя...

Арадай универ... республиканска со... рүүлэгшын орлог... **Улымжиев** hуралс... 74 онуудта ара... верситедүүдэй урд... hан зорилгонууд ... рөө. Республика ... мүнөө арадай 90 ун... тоологдоно. Жэшэ... ряадай багшанарай ... дай дэргэдэхи на... гогическа эрдэм ... университет 12-до... хүдэлнэ. Энэ хуга... дагогическа эрдэм... лые хүн зоной ду... рүүлхэ талаар ехэ ... ри хэгдээ. Тус ун... 16 факультедтэй ... нэй хүдэлмэридэ ... шэлтэй багшанар ... лагдана. Үнгэрэгш... 500 хүн энэ ун... дүүргэбэ.

Хориин аймагай... университет ажал ... рез hайнаар эмхид... университедэй хү... Улаан-Үдын Сампил... рэмжэтэ уран hайх... зейн коллектив ни... туhаламжа үзүүл... дай университедүүд... дай дунда улам ... олон түмэнэй hура... hургуули боложо... 1974 ондо республи... най арадай 100 ун... хүдэлхэ байна.

Буряадай АССР... гай начальнигай ... **В. Д. Дунаев,** Ул... экономическа эрдэм... даг арадай универс... тэлбэрилэгшэ **А. А...** **кова,** «Знание» бү... рин сэмбын фабрик... но-техническэ секц... рүүлэгшэ **Ф. Ш. ...** «Знание» бүлгэмэ... Үдын Октябрьска ... организациин хар... секретарь **Г. А. ...** гражданска оборо... публиканска штаба... нигай орлогшо **А. ...сандров,** КПСС-эй ... лектор **А. С. Сереб...** лон бусад пленум д... бигдаhан асуудалну... шэн хэлсэлгэдэ хаба...

С. ОЧ...
манай ...

ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮРТЭГШЭД

ХОНИШОН

Эхин Чисаанадаа Цэрэнэй Дамшаа табан басагадтай болоходоо, нэрээ нэрлүүлхэ гансашье хүбүүгүй байhандаа, сэдьхэлдээ нэгэ бага муулартай ябадаг болоо hэн гэлсэдэг. Эрэ хүн эсэгээ мүнхэрүүлэн нэрлүүлжэ ябаха гэhэн элинсэг хулинсагаймнай түүхэтэ үгэ зүбшье байжа болоо. Табан басагадай эсэгын хэршье уяраа hаа, хүлэгэй жолоо хам барьха хүбүүн бүлэдэнь түрөөгүй бэлэй.

Хүбүүн түрэбэгүй гээд Дамшаа толгойгоо гаихуулангүй, жаргалта hайхан гүрэн түрынгөө ёhотой эрхэтэн болоhондоо баясан, шэнэ байдалай, хамтын ажалай эршэтэ орьёлоондо эдэбхитэйгээр хабаадан, зориг түгэлдэрөөр хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Табан басагадай эсэгэ элдэб ажалда ябаа. Ябаhан лэ ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг hэн. Ёhотойл шэнэ байдалай түлөө, басагадайнгаа хожомойнь жаргалта сагай түлөө тэмсээ. Дамшаа үнэн сэхэ, олон нүхэдтэй, нютагай түбшэн даруу хүнүүдэй нэгэн hэн. Табан басагадтаа эсэгын hайхан заабари хэлэжэ байхадаа, имагтал үнэн сэхээр ажаллахые уряалдаг hэн гэжэ нютагайнь зон гэршэлэн хэлэхэ.

Хайрата эсэгэ хэдыхэн жэл соо амиды мэндэ ябаhан hаа, басагадайнгаа хэд болоhые, гүрэн түрэдөө хэр зэргэ туhатай хүнүүд болоhые хараха, үзэхэл hэн бэзэ...

Август hарын үглөөнэй улаан шаргал наран хөөрэн мандана. Байгаали hая нойрhоо hэрижэ, ажалай габшагай үдэр асархань. Оршон тойрон шэмээгүй, аали намдуу.

Иимэ нэгэ үглөөгүүр Сагаан-Тооромой эхэ хонидой зуhаланда хүрэжэ ерэхэдэмни. Лума үни бодонхой, мориёо эмээллэнхэй, бэлшэжэ ябаhан хонидойнгоо хойноhоо гүйлгэхөө забдажа байба. Үдэрэй ангама халуунhаа урид, үглөөнэй 4—5 сагта хонидоо бэлшээридэ туужа гарадаг юм гэжэ хонишодые мэдэдэгшье hаа, хонишонтой мэндэшэлэлсэhэнэйнгээ удаа, үтын зугаа болгон:

— Юун үдэ наран болошоhон хойно хонидоо адуулганда гаргаба гээшэбта. — гээд, урдаhаань хаража энеэбхилбэб. Минии хүхижэ дуугарhые наhатай эхэнэр ойлгожо, урдаhаам;

— Шинии hүүжээшье урилжа үрдеэгүйдэ бодоhон байхаб,—гээд ялагаар сагаан шүдөө бултайлган энеэбхилбэ. Хоюулан hонин hорьмойгоо хөөрэлдэн байтараа, Лума хээтэйн ажал хэрэг тухай hонирхобоб. Хонишон эхэнэр хөөрэлдөөнэйнгөө забhарта баруулжаа — совхозой түб hуурин худар харасагаана. Юундэ ходо баруулжаа харанабта гэжэ лаблажа hураhамни:

— Федор Абидуевич машинаар мэнэ-мэнэ гүйлгэжэ ерэхэ болоо. Мүнөө ехэл сүлөөгүй байна гээшэбди. Хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ сагнай ерээ. Энээндэ шамдаагүйл hаа, хонидоо хуу hубайруулхаш. Федор Абидуевичнай залуу, hая хүдөө ажахын дээдэ hургуули дүүргэhэн ветврач, тиигээшье hаа, ажалыемнай ехэл наряар шалгадаг гэжэ Лума хээтэй хөөрэнэ.

Тэрээнтэй хөөрэлдэжэ байхадаа, нара hалхинда хайра гамгүй хайруулhан хүрин нюуртай хонишон эхэнэрэй хуби заяан тухай бодомжолон, үнэншэ hайхан сэдьхэлээр ажалдаа хандан, хонидой тоо толгой улам олошоруулха гэhэн нэгэн хэрэгтэ бэеэ гамнангүй, хорёод жэлдэ ябаhыень hанахадаа, Эхэ оронойнгоо иимэ булад шударгы зонтой байhандань, улам баясаха мэдэрэл сэдьхэлдэм түрэбэ.

Хонишон эхэнэртэй хөөрэлдэhөөрбди. Сагаан-Тооромой хонид ехэл байратайгаар, эдеэлжэ ябахань харагдана. Энэ—Лумын хонид.

Газаа хөөрэлдэhэнэйнгөө удаа гэртэнь оробобди. Гэр соонь жэгтэй сэбэр. Цэрэн-Ханда басаганиинь баhал үни бодонхой. Лума Цыреновна намhаа элдэб hониие hурасагаана. Удаань Цэрэн-Хандаяа хонидоо эльгээжэ, саб сагаан халаад үмдэжэрхибэ. Иимэ халаад үмдөөд, хонишон искусственна үрэжүүлгынгээ «лабораторидо» ошохонь гэжэ тухайлбаб.

— Басагамни намдаа ехэшье туhатай даа. Арбан класс түгэсөөд, намтаяа хонишон болохомни гээл даа. Дээшээ hургуули hударта орохоо яагаабши даа гэhэмни, ерэхэ жэл ошохоб гэдэг. Басагагүй hаа, минии хонидоо дахаха ээлтэй боложо байна даа. Гарни шархирдаг, үбдэдэг. Жэл бүхэндэ аргада, аршаанда ябагдана. Зүгөөр амаралтын газарта ошохоор путёвко совхоздомнай ехэл хомор байдаг лэ. Пенсидэ гаратараа, хонидоо дахаха хүн аабзаб даа. Хониёо дахажа ябахадаа, намhаа жаргалтай хүн үгы ха гээд hанагшаб, — гэжэ нам тээшэ согтой хүхюун шэгээрээ миhэрэн байгаа hэн.

***

Августын нэгэ үдэр hэн. Лума хээтэй үбэлжөөнөө гар хажууряар сабшажа абадаг. Хэдэн жэлэй шэбхээр үтэгжүүлhэн буусын газарта шэмэтэй ногоон ургадаг ааб даа Талын hэб-hабхан hалхинда бага долгилхо. Хурса хажуурай шурд байса ногоо бахатайгаар таhалхань дуулдаха юм. Үбhэнэй бүдүүн мүрнүүд унжылдана. Лума хара багаhаа эсэгээ дахажа, хажуурта hураhан намтартай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, залуу басаган элдэб ажалда хүдэлөө. Үнеэшье hаагаад туршаа, хонидыешье адуулаа. Нютагайнь бүhэтэйшүүл булта Эсэгэ ороноо зэрлиг дайсадhаа хамгаалхаяа мордоhон байгаа. Заримдаа Лума эрэ хүнэй хэхэ хүндэ хүшэр хүдэлмэридэ ябадаг hэн. Тиихэдэ залуу ябагдаал байна даа. Залуу наhанай эршэтэ хүсэн түлэг дундаа бэлэй. Дайнай дүүрэхэдэшье, хэhэн лэ ажалаа хэгдэжэ ябаа. Нэгэ үдэр гэртээ амаржа hуугдаагүй.

1950-яад оной эхин жэлнүүд. Лума колхозойнгоо үбhэнэй бригадын эдеэ шанагшаар хүдэлжэ байба. Тэрэ зундаа Бэлшэртэ Гомбо-Цырен Цыдыповэй бригадын тогоошоноор хүдэлбэ.

Колхозой түрүүлэгшэ намар үбhэшэнэй тогоошониие дуудажа, кабинет соогоо хөөрэлдөө хэбэ. Эхэ хони харууhалхыень түрүүлэгшэ Лумада дурадхаа. Лума энэ ажал харюусалгатай, хүндэ хүшэр гэжэ мэдэбэшье аргагүй. Тэрэл намартаа Хүреэтэдэ эхэ хони абажа, харууhалаа. Түрүүшээр ядалдаа. Баймга ажалдаа дадахадаа, дүршэлтэй боложо захалаа hааб даа...

Сентябрь hарын нарата үдэр. Ой модоной шаргал набшаhад намарай аалихан hэбшээндэ газар эхын үбсүү дээрэ унана. Огторгойдо галууд зэлэ татан, бүлэг бүлэгөөрөө урагшаал дүүлинэ. Намарай баян хэшэгтэ, үрэжэлтэ hайхан саг ерээ. Алтан шаргал тариянай узуурта тобир тарган хонид байратайгаар бэлшэнэ. Лума морин дээрээ hуунхай, хонидоо адуулна. Огторгойдо харлаха үүлэн үгы. Сэлмэг гээшэнь. Намарай hүүлшын игаабари наран ялабхина. Лума хээтэйн сэдьхэл дүүрэн. Үбэлдөө бардам хүрэхэ үбhэ тэжээлтэй болоо. Үбhэ хабшабаритай, сэл ногоохон hолоомошье хорёодоо оруулаа. Эдэ бүхы ажал — өөрын лэ оролдосын үрэ. Зүгөөр хонишоной бодохо юумэн гэхэдэ, хониной үбэлжөөнэй байра дулаалха, заhаха хэрэгтэй. Үбэлэй үедэ хашаа дулаан, үбhэ тэжээл элбэг лэ hаа, хурьгад гарзагүй абтаха. Үнгэрhэн үбэл юун гээшэ hэм? Үбhэ хоол бага — ядалсагдаа. Тиибэшье, 600-гаад эхэ хонитой, 100-hаа 100 хурьга түлжүүлжэ, түрүүшын сэл хүхэхэн ногоондо хонидоо гаргажа шадаа.

Лума бэлшээжэ ябаhан хонидоо баяртай нюдөөр шэртэнэ. Хонид намарай сагта элитэ таргалдаг. hайн эдеэлсэтэй газарта ... ниие бэлшээхэ шухала...

Намарай алтан шар... ран үдэ шахажа байна... маржаан багhаань ... юумэн тооhо татаад, ... Лума тээшэ зурына. Ц... Хандань мотоцикл ... эжыдээ үдын хоол ас... болоо. Ойротожол ... Мүн лэ даа. Цэрэн-Х... Ятарааа гүйлгэнэ ‘ гэ... Яраhан янзатай. Удаг... гүй «Восход» түхэлэй ... тоцикл хонишоной ... ерээд тогтошобо. Цэрэн... да мотоциклhаа буумса...

— Эжы, эжы! Та... Ажалай Улаан Тугай ... ноор шагнаа, — гээд... таа газетэ баринхай, ... дээ вүйдэлөөрөө дүтэлб...

Үнинэй хонишон, ... нугадаа хүндэтэй, Лума ... реновна Дамшаева иимэ ... нүүдые басаганhаа дуу... даа, ээзлүүдгүй холые ... тэн, урихан нюдэнhөө ба... нёлбоhо гаргаа hэн.

hаншагаа бага сайжа... hан хонишон шара на... халуунда байрата... эдеэлжэ байhан дун с... хонидоо уринаар шэр... байгаа hэн...

В. ЧИМИТО...
хүдөө бэшэг...
Хэжэнгын аймаг,
Загаhатын совхоз.

...ХА ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ ЭБДЭРШЭГҮЙ БҮЛЭ СОО

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

...нь А. Н. Косыгин ...кэ Союзай уласхоо... байдалай, парти бо... правительствын гадаа... политическэ ажал ...ын асуудалнууд ту... тоо.

...етскэ Союзай, социа... ...ни барисаанай оронуу... ...кономическа, бэеэ хам... хүсэн ехээр ургажа, ...змын системэ дэлхэй ...боложо байһан үйлэ ...дэй ябасада .. бүри ...лөө үзүүлхэһээ гадна, ...н хүгжэлтын гол ...нүүдые бүри ехээр ...ойлдог боложо байна.

...ртиин, правительствын ...ын политическэ ажал ...а совет арадай зүгһөө ...гүйгөөр дэмжэгдэдэг. ...рэ хадаа арадай эгээн ...а аша туһада, социа..., национальна сүлөө..., бүхы дэлхэй дээрэ ...найрамдалай аша ту... ...лба хэнэ. Иимэ поли... бүхы арадуудта ойлгосо... дүтэ байдаг. Энэ ушар ...айрамдалда дуратай хү... ...дэй Москвада үнгэрһэн ...лхэйн конгресс дээрэ ...ашэсэтэйгөөр баталаг... Конгресс дээрэ КПСС... ЦК-гай Генеральна секре... нүхэр Л. И. Брежневэй ...эн үгэ программна ...шанартай юм. Тэрээн ...мүнөөнэй уласхоорон... байдалда шууд сэхэ ...йна сэгнэлтэ үгтөө, ...үрилтэ байдал һула... ...ын, арадуудай аюул... байдалай түлөө тэмсэл... найрамдалда дуратай ...хүсэнүүдэй мүнөө ...эхэ ямар зорилгонуу... табигданхай байһан ту... ...үнэгы тобшолол хэг... эб найрамдалай, улас... ...ндын хани харилсаанай ...далнуудта парти болон ...эй зүгһөө ямараар хан... ...гэжэ баримталагдаа. ...найрамдал бэхижүүлхэ ...хүсэл оролдолго ма... ...гүрэнэй гол зорилгонуу... ...гэн гэжэ конгрессто хабаадагшадые совет арадай үмэнэһөө, Коммунис партиин, Советскэ правительствын үмэнэһөө Леонид Ильич найдуулаа.

Аха дүү социалис оронуудай хараа бодолой, ябуулгануудай нэгэдэл эб найрамдал бэхижүүлхэ, хани харилсаата оронуудай Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай съезднүүдэй шиидхэбэринүүд дотор, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй программна документнүүд дотор табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болонэ.

Империализмда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанһан байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэдэг Азиин, Африкын, Латиин Америкын олон оронуудтай Советскэ Союзай хани харилсаан һүүлэй үедэ улам бүри бэхижэбэ.

Национальна сүлөөрэлгын ба социальна дэбжэлтын хүсэнүүдтэй совет арадай һанал нэгэтэй байлга империализмда эсэргүү тэмсэлдэ үндэһэн эрхэнүүдээ, эрилтэнүүдээ баталхадань арадуудта туһалдаг уласхоорондын байдалай шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ Индохитадта, Дүтын Зүүн зүгтэ бодотоор элирхэйлэн гэршэлэгдэбэ.

Советскэ Союзай гадаадын политика—ангиин политика мүн, тэрэ хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин аша туһые, бүхы социалис обществын аша туһые, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ба социализмын хэрэгэй аша туһые хамгаална. Ангиһаа гадуур ямар нэгэ гадаадын политика бэелүүлдэг тиимэ гүрэн дэлхэй дээрэ байгаагүй, байхашьегүй. Капиталис гүрэнүүдэй гадаадын политикын дарлагша мүлжэгшэ ангинуудай аша туһые хамгаалдаг байһаниинь элитэ. Капитализм ба социализмын ангиин уг зорилгонууд тад ондоо, эбсэшэгүй гэжэ бидэ ойлгонобди. Дэлхэй дээрэ социалис ба капиталис байгуулалтын нэгэн доро байха байһыень бодото байдал элирхэйлэн харууһана. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилһан дээрэһээ уласхоорондын асуудалнуудые сэрэгэй хүсөөр шиидхэхэ гээшэ буруу гэжэ буржуазна обществын зонхилогшод ойлгодог боложо байна. Мүнөөнэй эрхэ байдалда имагтал амгалан ёһоор зэргэ оршолго уласхоорондын харилсаанай эгээн лэ таарамжатай һайн, ори ганса үндэһэ һуури болоно гэжэ эдэнэр ойлгонгүй байжа шадахагүйл.

Уласхоорондын шахардуу байдал саашадань һулаарууулхын, бата эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал хангахын, шэнэ дай сарахын тула социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай хамта Советскэ Союз али бүхы юумэ хэнэ, саашадаашье хэхэ байна. Дайнай ба амгалан байдалай асуудалнуудта бидэ ондоогоор хандажа шадахагүйбди. Энэнь һандаргаха бэшэ, харин арад зондо материальна ба сэдьхэл бодолой үнэтэ баялигуудые байгуулха уг зорилготой манай ажабайдалай, манай социальна байгуулалтын бүхы түхэл шэнжэһээ үндэһэтэй.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудай туйлагдаад байһые тэмдэглэхэдээ, амгалан ёһоор зэргэ оршолгын гол ёһонуудай ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай бүгэдэ нитын жама боло болгохын түлөө үшөө удаан саг соо эршэмтэйгээр тэмсэхэ байһанаа бүрин ойлгонобди. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүрие ойлгожо байгаашье һаа, империалис эзэрхэг түримхэй хүсэнүүд харата политикаяа үргэлжэлүүлһээр. Эгээл иимэһээ бидэ саг үргэлжэ һэримжэтэй байха ёһотойбди.

Дэлхэй дээрэ эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд хэлбэришэгүй хүгжэн бэхижэжэ байна. Тиин гадаадын политикын талаар партиин урдаа табиһан һайн һайхан зорилгонууд бэелүүлэгдэхэ байха гэһэн этигэл найдабаря түрүүлнэ гээд А. Н. Косыгин үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглээ.

Белоруссиин ССР-ые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые А. Н. Косыгин баярай суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалган доро уншаад, республикын тугта орден зүүлгэбэ.

Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай агууехэ орон бүхы арадуудай хани барисаагаараа түгэлдэр хүсэтэй, энэ хани барисаае гамнан сахиха, бэхижүүлхэ гээшэ совет арад бүхэнэй, манай оронойл эрхэтэн бүхэнэй нангин уялга мүн гээд энэ орден таанадта хододоо һануулжа байг лэ.

Арадайнгаа бүхы зорилго хүсэлэнгые энэ хани барисаанай бата бэхи байһынь тула Белорусси ехэ кумэ хэнэ. Тиин тэрэ бусад республикануудай арадуудай халуун энхэрэлээр, анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэнэ. Энэл даа, манай Социалис Республикануудай холбоое хүсэн түгэс, эбдэршэгүй болгодог хани нүхэсэлэй, холбоо барисаанай, аха дүүгэй харилсаанай һүлдэ тэмдэг.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров харюугай үгэ хэлэбэ.

Ороной үндэр хайра шагналайнь түлөө, Совет Белоруссиин хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин амжалтануудые, аша габьяае үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө тэрэ КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ халуун баяр баясхалан хүргэбэ. Республикые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагналга ехэ нэрэ хүндэ гэжэ хото городуудай, хүдөө нютагуудай коммунистнууд, ажалшад гүнзэгыгөөр мэдэржэ, Белоруссиин ССР-эй үмэнэ партиин, ороной табиһан ехэ зорилгонуудые шиидхэхын тула үндэр харюусалгатай байһанаа ойлгоно.

Манай бүхы байдал, манай түсэбүүд, ажал хэрэгүүд, туйлалтанууд совет арадуудай хани барисаанай нангин һүлдэтэй таарамжагүй холбоотой гээд П. М. Машеров хэлэбэ. Арадуудай хани барисаан хадаа Совет Белоруссиин коммунист бүхэндэ, ажалшан бүхэндэ марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байхаар жагсаһан, социалис эхэ туһаар, агууехэ коммунис үзэл сурталаар нэгэдэһэн ороной бүхы нацинуудай, арад үндэһэтэнэй нягта жагсаал болоно. Пролетарска интернационализмын һайн һайхан гол ёһонуудаар зэбсэгжэһэн манай хүнүүдэй зохёон байгуулхы хүсэн энэ нэгэдэлһээ үндэһэтэй. Манай гаталан гараһан түүхэтэ замай һүр хүсэн, алдар соло энээнһээ үндэһэтэй.

Һалбаран хүгжэжэ байһандаа Белорусси ленинскэ партида, социализмда, арадуудай аха дүүгэй эбдэршэгүй хани барисаанда уялгатай. Совет засагай жэлнүүдтэ республика дотор промышленна үйлэдбэри—136 дахин, дайнай урда тээхи 1940 онойхиһоо 17 дахин ургаһан байна.

Белоруссиин ажалшад, бүхы совет хүнүүдтэл адли, КПСС-эй, Совет гүрэнэй сэсэ мэргэн гадаадын политикые бүрин һайшаан дэмжэнэ гэжэ оратор тэмдэглээ. Уласхоорондын харилсаанай хүгжэлтын шахардуу байдал һулаарууулха, бусалтагүй болгохо гээшэ ленинскэ партиин, Совет гүрэнэй хэлбэришэгүй хүсэлэн зорилго болоно гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлээ һэн.

КПСС-эй XXIV съездын зоригжуулма шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ, коммунизмын агууехэ хэрэгтэ бүхы ухаан бодолоо, зүрхэ сэдьхэлэйнгээ ольһо, хүсэ шадалаа элсүүлэн үгэхэбди гэжэ энэ гайхамшагта үдэр республикынгаа бүхы хүнүүдэй үмэнэһөө—станогуудай дэргэдэ гү, али колхозой таряалан дээрэ хүдэлжэ байгшадай, научна шэнжэлгэнүүдые хэгшэдэй, искусствын зохёолнуудые бүтээгшэдэй, тэдэрхойлон хэлэхэдэ, манай материальна ба оюун бодолой бүхы баялигуудые арбадхажа байгшадай үмэнэһөө—Коммунис партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые, Совет правительствые урма баяртайгаар найдуулнабди гэжэ П. М. Машеров үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Минскэ автомат лининүүдэй заводой фрезеровщик А. В. Филич, Витебскэ областиин «Перамога» («Победа») колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой Л. А. Наумова, Белоруссиин ССР-эй Наукануудай академиин президент Н. А. Борисевич, Минскын А. М. Горькиин нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентка Надежда Жекалова баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Эхэ оронойнгоо үндэр хайра шагналай түлөө гүрэл партидаа, совет арадтаа халуун баяр баясхалан хүргөө.

Бодото ажал хүдэлмэридөө нэн түрүүн бүгэдэ арадай, бүхы гүрэнэй аша туһаар хүтэлбэрилэгдэхэ гэһэн эгээн гол захяа заабарие Совет Белоруссиин — адли тэгшэ эрхэтэй союзна республиканудай бүлэ соо дабшаһан республикын—ажалшад нангинаар бэелүүлхэ юм гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаһан байна.

(ТАСС).

ГЭР БАЙРА ҺАЙНААР БАРИХА

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй барилгын ба барилгын материалнуудай промышленностиин талаар саг үргэлжын комиссинуудай хамтын заседани ноябриин 14-дэ Кремль соо болобо. Байшан гэрнүүдые бариха талаар түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудай дүүргэлтын ябаса тухай асуудал зүбшэгдөө.

Бэлэдхэлэй бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ депутат М. В. Посохин, СССР-эй Госпланай гэшүүн, хото городуудай гэр байрын, коммунальна ажахын ба хүгжэлтын таһагай начальник Н. Н. Бобровников, СССР-эй Госстройн түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Гостгражданстройн түрүүлэгшэ Г. Н. Фомин заседани дээрэ элидхэлнүүдые хэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар комиссинууд тогтоол абаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Д. М. Гридасов, В. Г. Калинин, М. Г. Оганджанян, Г. П. Павлов, Г. А. Селецкий, мүн министерствэнүүдэй, албан зургаануудай түлөөлэгшэд заседани дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ Я. С. Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе комиссинуудай хүдэлмэридэ хабаадаба.

(ТАСС).

РСФСР-эй КОМПОЗИТОРНУУДАЙ III СЪЕЗД

Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай ороной соёлой таһаршагүй хубинь болоһон совет хүгжэмэй искусствын хүгжэлтын асуудалнуудые РСФСР-эй композиторнуудай III съездэ хабаадагшад зүбшэбэ.

РСФСР-эй культурын министрэй нэгэдэхи орлогшо Е. В. Зайцев, СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Н. Хренников, композиторнууд А. В. Николаев (Москва), Р. И. Тихомиров (Ленинград), А. П. Артамонов, хүгжэм шэнжэлэгшэ А. П. Утешев, композиторнууд Х. Х. Хавпачев (Кабардино-Балкарай АССР), Б. Б. Ямпилов (Буряадай АССР) ноябриин 14-дэ съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, арад зоной үмэнэ ехэ харюусалгатай байһанаа онсолон тэмдэглэбэ. Ургажа ябаа залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ һүүлэй жэлнүүдэй хүгжэмтэ зохёолнуудые хэрэглэхэ шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд зааба.

Арадай аман зохёолой бүхэроссин комиссиин түрүүлэгшэ А. В. Медведев, Москвагай хоорой бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ К. Б. Птица, Н. Г. Жиганов (Татарай АССР), Б. А. Чайковский (Москва), Б. Д. Гибалин (Свердловск) ба бусад үгэ хэлэхэдээ, арадай аман үгын зохёол үргэнөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

...АЖАЛ ...ҮЛЭГ ДУНДАА...

РЕПОРТАЖ

...нэ ноолуурай цехэй Анастасия Емельяновна Коноваленкын... ...дадаг комсомол-залуушуулай бригадын хүдэлдэг газаа... хүрэжэ ерэбэбди. Бэлэн ...һон пудуушханууд транс... ...рой лентэ дээгүүр бүм... ...һөөр тэдэниие сэбэрлэдэг ...уруу ошожол байна. ...энь щёткотой машина ...торонгүйгөөр хүдэлжэ, ...ушханууд сэб сэбэрхэн ...гордоодхино. Тэрэ дары ...арбаар мэшээгүүд соо ...харилагдан хэгдэжэ, склад... ...ылгээгдэнэ.

...Е. Коноваленкын бригада ...КСМ-эй ЦК-гай Улаан вым... ...октябрь һара соо хүр... ...һэн. Энэ үндэр шагнал ха... бригадын бүтээсэ ехэтэй ...агай ажалай бодото гэр... ...болоно ааб даа. Үнэхөө... ...ье, Анастасия Емельянов... ...й хүтэлбэрилдэг бригада ...ан-Үдын мяха-консервын ...йнат соо хододоо суурха... ...бадаг юм. Жэшээлхэдэ, ...жэлэй юһэ һарын түсэб... даабарие 103,5 процент ...гээ һэн. Тиигэжэ даабари... ...гадуур 2.800 пудуушха ...а бшуу. Харин жэл соо ...000 пудуушха гаргаха тү... ...й һаа, тэрэнээ 5.000 пу... ...шхаар үлүүлхэ байхабди ...тэдэнэр үгээ үгэнхэй.

...Табан жэлэй саада тээ Ана... ...ия Емельяновнагай удари... ...а доро арба гаран басагад ...аржа, комсомол-залуушуу... ...бригада эмхидхэгдээ һэн. ...гэһэнһээ хойшо али олон ...үүд хэгдээ гээшэб? Саг... ...мэдэгдэнгүй ошоно, баса... ...ше ажалдаа дүршэнэ, ур... ...Тэдэнэй аяар зургаа... ...нь институт, техникумүү... ...заочноор дүүргэжэ, мүнөө ...түрэл комбинадтаа, мүн ...шье завод, фабриканууд... ажаллажа байна. «Басагад... ...хэр табан жэлэй саана ...тадаа институт, техникумтэ һурахаар ороо һэг. ...өө бүлта һуралсалаа дүүр... ...Гурбан басагад үдэшын ...гүүли дүүргээд, технологи... ...ка институдай үдэшын ог... ...енидэ оронхой. Шэнэ баса... ...манда хүдэлхөөр ерээшье ...бригадамнай түрүү зэргэ... ...ябаһаар. Түрүүшын баса... ...өөнэдыень халан хүдэлхэ ...ие һургажа шадаа юм ...а, — гэжэ А. Е. Коноваленко манда хөөрэнэ.

...Үнэхөөрөөшье, хэрбээ хэн ...энэй үбшэлөөд ажалдаа га... ...гүй хадань, тэдэниие бри... ...ын хэн нэгэ гэшүүн һэлгэ... ...шадаха мэргэжэлтэй. Юуб ...нэдэ хүн бүхэн хэдэн ондоо ...эргэжэл шудаланхай бшуу.

...Цех соо ажал түлэг дундаа... ...агай, нугаһанай, галуу... ...үдэ ноолуур машина соо ...даад, хатаадаг машина ...ороно. Тэндэһээ гурбан он... ...болгон илгагдажа гараад, ...уушхын гадарнууд уруу ...гдэн оруулагдажа дүүрэ... ...ээрнь тэрэниие бүтүүлэн ...дхихо юм.

...Энэ хүдэлмэри тон орёо, хүндэ юм байна. Тооһотойшье, эсэбэритэйшье ажал. «Урдань бүришье хүндэгшэ бэлэй. Мүнөө жэшээгүй хүнгэн болоо гээшэл. Хамаг хүдэлмэри гараар хэгдэдэг байһан аад, мүнөө, машинаар хэдэг болоо гээшэлди. Саашадаа бүришье хүнгэн болохо юм бэзэ», — гэжэ цехэй мастер Надежда Николаевна Матвиенко манда хэланэ. Энэ зүб. Жэлһээ жэлдэ гараар хэхэ хүдэлмэри улам үсөөрнэ ха юм.

Анастасия Емельяновна Коноваленкын бригадада бэрхэ басагад олон. Жэшээлхэдэ, Ольга Тапхаевна энэ цехтэ оройдоо хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байгаашье һаа, гурбан мэргэжэл шудаланхай. Үдэрэйнгөө даабари 100—120 процент дүүргэдэг. Ноябриин арбан зургаанһаа Абхазяар ябаха путёвкоор шагнагданхай. Комсомолой организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Үгы гэбэл Ольга Илыгеева, Галина Гордеева гэгшэдые хараад үзэел. Ажаллажа байхыень харахада, уран дархашуул мэтэ. Нэгэ үлүү хүдэлсэ гэжэ байхагүй, бүхы бэень, хүл, гарынь тоб байса, саб гэмээр хүдэлхэ юм. Энэмнай хүнэй дадал шадабари, дүй дүршэл, хүсэлһөө гэжэ хэншье һаа ойлгоно ёһотой.

Бригадые даагша Анастасия Емельяновна энэ комбинадта 15-дахи жэлээ ажаллажа байна. Цех соо хэгдэдэг хүдэлмэри бүхэниие хэжэ шадаха, «Комбинадай ажалай ветеран» гэһэн нэрэ зэргэтэй. Иимэ үльгэр жэшээ, һургаал заабари абамаар ударидагшатай байхадаа залуу басагад һайнаар хүдэлхые оролдонгүй яахаб!

«Анастасия Емельяновна гэр бүлэдөө татагдаашье һаа, маанадайнгаа кино, театртэ, хүдөө гарахада заал һаа ошолсодог заншалтай юм. Бригадирһаа жэшээ абан ажаллахые ходоодоо оролдодогбди»,— гэжэ Вера Красноярова хөөрэнэ.

Хэрбээ ударидагшын өөрөө жэшээ харуулан, бусадаа дахуулан, һурган ажаллаа хада ямаршье хэрэг бүтэмжэтэй байдаг ха юм даа. Жэшээлхэдэ, бригадын комсомолец бүхэн политкружогто һурадаг. Харин гуша наһанһаа дээшэ наһатайшуулынь коммунис ажалай һургуулида эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, залуушуулһаа гээгдэхүйе оролдодог байха юм.

Цех соо ажал түлэг дундаа... Анастасия Емельяновна Коноваленкын хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригадын эб зетэй, эдэбхи эрмэлзэлтэй коллектив юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлые ажалай амжалтаар түгэсхэхые оролдон ажаллажа байна.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
манай корр.

ГРУЗИИН ССР. Алоэ ургуулдаг энэ плантаци Аджарай Кобулетиин совхоздо баригданхай юм. Эндэ Бүхэсоюзна эмэй ургамалнуудай научна шэнжэлэгэгын институдай Закавказиин зональна туршалгын станциин эрдэмтэд шэнжэлгэнүүдые ябуулжа байдаг юм.

Алоэ хадаа элдэб үбшэ эмшэлгэдэ хэрэглэгдэдэг эгээл үнэтэй ургамалнуудай нэгэн юм. Тиимэһээ энэ ургамал ехээр үрэжүүлэн ургуулгада онсо анхарал хандуулагдадаг болонхой. Тус плантаци дээрэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 50 тонно алоэ хуряагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: алоэ ургуулдаг плантаци.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАНИНАРАЙ ХАРИЛСААН

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам Советскэ Союзай, Голландиин сэсэг ургуулагшадай харилсаа холбоон бэхижэнэ. Энээндэ 1967 ондо эхин табигдаһан юм. Тиихэдэ СССР-эй Наукануудай академиин Гол Ботаническа саад Голландиин сэсэг ургуулагшадай ассоциацитай хамта хүйтэнэй үедэ буурсагтай сэсэгүүдые ургуулха талаар совет-голландиин түрүүшын туршалга эхилээ һэн. Табан жэлэй турша соо үргэлжэлһэн туршалгын үедэ иимэ сэсэгүүдые ургуулха эгээн шэнэ онол арга нэбтэрүүлэгдэжэ, Москвагай уларилда ургуулжа боломоор сэсэгүүдэй сортнууд элирүүлэгдэн бии болгогдоо. Шэнжэлэлгын хүдэлмэриин эдэбхитэнэй нэгэн — Голландиин мэдээжэ селекционер Лефебр туршалгын үедэ «Юрий Гагарин», «Галина Уланова», «Ехэ театр» гэжэ нэрлэгдэһэн хэдэн сортые алтан зула сэсэгүүдые (тюльпан) бии болгоо. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа, Лефебр тусгаар сортын алтан зула сэсэг гаргаһан, тэрэнь «В. И. Ленинэй дурасхаалда» гэжэ нэрлэгдэһэн байна.

Хамтын шэнэ туршалга 1969 ондо эхилбэ. Үбэлэй үедэ Москвада бамба болон гвоздика сэсэгүүдые ургуулха зорилго табигдаа. Энэ туршалгада тусгаар зорюулжа, Гол Ботаническа саадта шэл хушалгатай хоёр бүлэг барилга хэгдэһэн юм. Олон сортын бамба сэсэг болон гвоздика Голландиһаа асарагдаа һэн. Голландиин мэргэжэлтэд — сэсэг ургуулагшад зүбшэл үгэхэ зорилготойгоор ходо ходо Москва ерэжэ байдаг.

Советскэ Союзай болон Голландиин сэсэг ургуулагшадай хамтын оролдолгын ашаар һүүлэй үедэ москвагайхидай гэртэ Голландиин тюльпан, гиацинтнууд, мүн хангал һайхан сэсэгээ гүбингүй, удаан саг соо һалбаран намаалжа байдаг бамба сэсэг-флорибунда дайралдадаг болоо. Олон дэльбэтэй гвоздика манай орондо түрүүшынхеэ ургуулагдажа, сэсэгэй магазинуудаар худалдагдадаг болобо.

В. МОЛЧАНОВ,
АПН-эй корр.

Прибайкалиин аймагта

КОМСОМОЛШУУД ТУҺАЛБА

«Прибайкалец» колхозой тоог дээрэ хүндэ хүшэр байдал тохёолдобо. Үрэһэ хүрэнгөө хаажа дүүргэхэ хэрэгтэй. Теэд хүнүүд олоороо дуталдаба. Аймагай түб тосхоной комсомолшууд колхознигуудта туһаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидхэбэ. Комсомолой райкомой табиһан графигай ёһоор һүниндөө тоог дээрэ ажаллаха хоёрдохи халаан эмхидхэгдээ.

ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд Михаил Коробенков, Николай Юрчик, Николай Корнаков, Галина Горина, Татьяана Седунова гэгшэд эгээл түрүүлэн һүниин халаанда ажаллаһан байна. Тэдэнэр халаан соогоо долоон машина таряа зөөһэн, 5 тонно ороохо сэбэрлэһэн байха юм.

Аймагай больницын, аймгүйсэдкомой, хүдөө ажахын управлениин, райпотребсоюзай эхин организацинуудай комсомолшууд тэдэнэрэй һайн һайхан үүсхэлые дэмжээ.

ТУГ МАНДУУЛАГДАБА

Аймагай «Прибайкалец» газетэ Байгалай ой модоной ажахын коллективэй (директорынь Ю. И. Турунтаев, нютагай комитедэй түрүүлэгшэнь А. В. Крысин) хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг үргэбэ.

Ой модоной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон Байгалай модошод Прибайкали соогоо түрүү һуури эзэлээ. Тэдэнэр болзорһоонь хоёр һара хахадаар уридшалан жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. 77000 түхэригэй модо бэлэдхэжэ худаллаха байбал, энэ тоогоо 96000 түхэригтэ хүргөө.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Барилга - заһабарилгын участогай коллектив октябрь һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Барилгашад 52 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй һаа, 70 мянган түхэригэй ажал хэбэ. Г. К. Мусоновой даадаг бригада энэ һарада илангаяа һайнаар ажаллаһан байна.

Турунтаево тосхоной шэнэ микрорайондо 16 айлай ажаһууха байшан ноябрь-декабрь һаранuудта баригдажа ашаглалгада үгтэхэ юм.

ПАРТИИНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАТ

Зургаан жэлэй саада тээ техникум дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Ольга Николаевна Хмелёва Татауровай автозаһабарилгын заводто ажаллахаар эльгээгдэһэн юм. Хинагша-мастераар залуу мэргэжэлтые томилбо. Тэрэ даажа абаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандаа.

Мүн Ольга Николаевна коллективэйнгээ нийтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Заводой коммунистнууд тэрэниие партида нэгэн дуугаар абаба. Залуу мэргэжэлтэ коммунистын үндэр нэрэ зэргые нэрэтэй солотойгоор абажа ябана. Тэрэ заводойнгоо арадай хиналтын бүлэгые хүтэлбэрилнэ. Энэ бүлэг 1973 ондо 18 дахин шалгалта үнгэргөө. Арадай хинагшад хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэхэ, металл хадагалха, цех бүхэндэ бүтээгдэһэн продукциин шанар һайжаруулха гэхэ мэтэ асуудалые хаража үзөөд, шалгалта үнгэргэһэн байха юм.

Һаяхан партийна суглаан боложо, О. Н. Хмелевада ехэхэн этигэл найдабари үзүүлбэ. Тэрэниие партийна организациин секретариин орлогшоор, аймагай XXII партийна конференциин делегадаар һунгаба.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Социалис оронуудаар

ДОМТО УРГАМАЛНУУДАЙ БААЗА

БУДАПЕШТ. Венгриин фармацевтическэ промышленность элдэб янзын эм үйлэдбэрилэн гаргадаг. Эрдэмтэд болон эм хэгшэд һайн шанартай эмэй бүридэлдэ ородог химиин олон янзын холисонуудые һүүлэй жэлнүүдтэ гаргаа.

Гэбэшье фармацевтическэ промышленность байгаалида олдодог һайн шанартай эмүүдые гаргажа шадахагүй байна. Ороной промышленна предприятинуудта домто 250 түрэлэй ургамал, тэрэ тоодо ромашка, халуун үбһэн, майоран, лаванда, нохойн хоншоор гэхэ мэтэ ургамалнуудые ургуулжа мэргэжэһэн 18 ажахы ехэ туһа хүргэнэ. Силашментска хүдөө ажахын иимэ мэргэжэлтэй болоһон кооперативай эзэлжэ байһан газарай 80 процентнь домто ургамалнууд болоно.

Домто ургамалнуудай Венгридэ байгуулагдаһан бааза оронойнгоо фармацевтическэ промышленностиие гүйсэд хангахаһаа гадна, продукциингаа ехэнхи хубиие газаашань худалдаха эрга олгоно.

АРАДАЙ ОЮУН БЭЛИГЭЙ ХАРАЛГА

ХАНОЙ. ДРВ-гэй хото болон провинцинуудта уран һайханай бүлгэмэй фестивальнууд үнгэргэгдэжэ байна. Энэ заншалта фестивальнууд дайнай үедэ үнгэргэгдэхээ болиһон байгаа. Мүнөө Вьетнамда амгалан байдалай һэргээгдэхэдэ, «Искусствые — арад зондо» гэһэн уряа доро хүдэлөөн дахинаа хүгжэжэ эхилбэ гээшэ.

Тхайбинь провинцида болоһон фестиваль дээрэ дуу хүгжэм хоёр үдэрэй туршада замхабагүй. Фабрика, заводууд болон хүдөө ажахын кооперативуудай уран һайханай бүлгэмүүдэй зуу гаран коллектив уран шадабаряа харуулаа. Хабак провинцида болоһон «Ажалаараа, дуу хүгжэмөөрөө Эхэ ороноо суурхуулнабди» гэһэн уряа доро намарай фестивальда хори мянган дуушад, хаташад хабаадаа.

Уран һайханай бүлгэмэй мүнөө үнгэргэгдэжэ байһан фестиваль гүйсэдхэгшэдэй уран шадабариин, соёлой бүри ургаһые, репертуарайнь олон янза болоһые элишэлэн гэршэлбэ. Арадай оюун бэлигтэнэй фестивальнууд вьетнамай арадай эртэ урдын ёһо заншал хүгжөөхэһөө гадна, тэрэниие шэнэ удхатай, удха түгэлдэр болгоно.

50 ЖЭЛЭЙ ОЙН БАЯР

БЕЛГРАД. Югославиин Крушевац хотодохи Октябриин 14-нэй нэрэмжэтэ машина бүтээлгын завод байгуулагдаһаар 50 жэлэйнгээ ойе эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглээ. Предприятиин таба мянган хүнтэй коллектив табин жэлэйнгээ ойе ажалай ехэ ехэ амжалтануудаар угтажа байнхай. Үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада, продукци бүтээн гаргалга — 24 процентээр, продукци газаашань худалдалга хоёр дахин дээшэлээ. Ойн баярай энэ жэлдэ хэдэн шэнэ машина бүтээн гаргагдадаг болоһон. Тэдэнь мүнөө конвейерһээ олоороо гаргагдахаар бэлэн боложо байна. Хүдөө ажахын бүхы шахуу ажал хэжэ шадаха «Ратар-90» гэжэ универсальна трактор, газар малтадаг «ЗГГ-600» түхэлэй гэнжэ мөөртэ түхеэрэлгэ болон бусад эдэнэй тоодо ороно. 300 мориной хүсэтэй трактор бүтээн гаргахаар бэлэдхэл мүнөө эндэ хэгдэжэ байнхай.

Предприятиин коллектив ажалайнгаа амжалтануудаар, революционно ёһо заншалаар омогорхохо ёһоороол омогорходог.

АСАРИ ЕХЭ ХУБИЛАЛТАНУУДАЙ ГЭРШЭ

ГАВАНА. Кубын ниислэлэй оршондо Эдуардо Гарсиа Дельгадын нэрэмжэтэ электроникын институдай бүлэг байшан бодоо. Иимэ институдай барилга Кубада революциин һүүлээр болоһон асари ехэ хубилалтануудые гэршэлнэ.

Металлургическа, химиин, мүн промышленностиин бусад һалбаринуудай хүгжэхэдэ, предприятинуудта түрүү техникэ нэбтэрүүлхэдэ һургуули ехэтэй мэргэжэлтэд хэрэгтэй болоно. Эдуардо Гарсиа Дельгадын нэрэмжэтэ институт энэ эрилтые хангаха юм. Институдта хоёр мянга гаран студент һураха байна. Институт һайнаар түхеэрэгдэһэн лабораторитой, һуралсалай мастерскойтой, эрдэм-техникын документациин түбтэй байха.

(ТАСС).

БОЛГАРИ. Варненскэ округто Суворовой нэрэтэй тосхон бии юм. Эндэ 200 жэлэй саада тээ элитэ ород полководец багахан хүсэтэй сэрэгээр Турциин томо армиие бута сохиһон байна. Харин 27 жэлэй саада тээ эндэ Мичуринай нэрэмжэтэ кооператив бии болгогдоһон юм. Мүнөө тэрэ томо, хүгжэнги ажахы болонхой. Бүхы газарайнь 90 процент шахуу талмайда шэниисэ, кукуруза, наран сэсэг, виноград ургуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажахын таряалан дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Уулын саагуур далда орохо дүтэлhэн үдэшын наран тэнгэриин захада амархаяа хэбтэhэн тэмээн мэтэ орьёгор үүлэн улабар үнгөөр будана. Хара багаhаам хойшо намда танил болоhон хадын оройн ганса нарhан орожо ябаа наран тушаа харлана. Тон оройнь мүшэрнүүд ямар нэгэн ангай hорпон мэтээр мүнгэтэнэ. Ганса нарhанhаа тээ доохонуур хүмэг шулуунай үбэртэ Хүхэ-Шулуун гэжэ нэрэтэй сагдуул модод ургадаг.

Бага ябахадаа, Эржэлэн бидэ хоёр бүхэли үдэрөө тэндэ наадажа үнгэргэдэг бэлэйбди. Зуhалангаймнай зүүн тээгүүр урдадаг шолшогонуур горхонhоо боро-хон шулуунуудые, харгын годирхой дээрэhээ тэргын мөөрнүүдэй буталhан сагаахан шулуунуудые, хүмэг хабсагайhаа хүхэ шулуунуудые суглуулан, адуу мал хэжэ наадагша hэмди.

Гэнэн хонгор ябаhан бидэ хоёр хүнүүдэй хуби заяан эдээхэн шулууд мэтэ гэжэ хаанаhаа мэдэхэ бэлэйбди. Үнэхөөрөөшье, шулууханууд харахада бултэ адли шэнгишье hаа, адаглахада ондо ондоол. Энээхэниинь сагаахан аад, харахан hуудалтай, тэрэнь боро эреэхэн, нүгөөдэнь хаб хара... Яг адлихануудые яашье олохогүйш. Хүнүүдшье баhал ондо ондоонууд. Аха дүү хоёршье тон адли байдаггүй ха юм.

Олон ондоо хуби заяатай түмэн зониие тээhэн оршолонто юртэмсын нэгэ үдэрые гэрэлтүүлжэ үгөөд, уулын саагуур далда орожо ябаа онгон шара наранай мянган алтан утаhа дамжан, дуунай гунигтай аялга намдуухан үдэшын байгаалитай ниилэн зэдэлнэ.

Алтан дэлхэйн жаргалы
Адли тэгшээр
хубаахадажа,
Амраг халуун дураяа
Арюудхажа абаял даа
хоюулаа.

Наранш үлам доошолhоор ганса нарhанай оройн мүшэрнүүд мүнгэтэхэеэ болижо харлашаба. Ямаршье зайгуул hалхин энээхэн модон болжо ургаха үрэhэ энэ хадын оройдо асаржа хаяhан юм ааб даа. Мүнөө нарhан хүгшэржэ бүхышөө. Энэ дэлхэйн жама ёhо тиимэ ха юм. Мүнхэ юумэн байдаггүй. Мүшэдшье hаа, залиран унтардаг гэлсэгшэ. Манай абашье баhал сагай дабаанда эсэжэ, бүхэтэр нюргатай болжо эхилээ. Ажабайдал үргэлжэ өөдөө абиралгап ха юм. Дээшээ гараха бүри үргэhэн юумэнии хүндэ болохо.

Түби дэлхэйн жаргалы
Тэнсүүхэнээр
хубаахадажа
Түмэн харгын
дабаанда

Түшэглэлсэн ябаял даа
хоюулаа.

Ганса нарhанhаа зүүн урагшаа зүргэ харгыханаар хадаhаа буужа ябаа хазаар моритой эхэнэрэй шэнгэн хонгёо хоолой үдэшын талые бүүбэйлэн үлгыдэхэ шэнги. Холоhоо дуулдаhан энэ дуунай уйданги, найданги аялга нэгэ аалидан, нэгэ шангадан зэдэлжэ, сээжым эгээл холын буланда хадагалаатай байhан, эгээл нангин дурасхаал болоhон дуунтай аялга нэгэдүүлшэбэ.

Сагаан дэлхэйн
жаргалы
Сасуу тэгшээр
хубаахадажа,
Сагай утын харгыда
Сарюуханаар ябаял
даа хоюулаа.

Жэгтэй түргэнөөр ходорон үнгэрhэн жэлнүүдэй hубаряан соо наhанайм нэгэ хүтэл болоhон, үхибүүн багым үльгэр абажа ошоhон тэрэ холын зунай үдэшэлэн Эржэлэн намда энэ дуу бэлэглээ hэн.

***

Нютагтаа дунда hургуули дүүргээд, холын городой дээдэ hургуулида hурахаяа ошохо болоhон би хадын оройн ганса нарhан доро нүхэр басагаяа хүлеэжэ байгааб. Юрэл нүхэр басаган hаань, юундэшье гнитэрээ зүрхэмни сохилхо hэм даа. Наранай орохо багта уулзаха гэжэ үдэрынь хэлсэhэншье hаа, би бүри эртэшэг ерээд, хүмэг шулуунай үбэртэ хэбтэнэб. Амандаа ногооной үзүүр зуугаад, зуhалангай гэрнүүд тээшэ шэртэнэб. Арбан долоон жэл соо бидэндэ зунай үлгы болоhон зуhалан. Үльгэр мэтэхэн үхибүүн наhандаа сут хамта наадажа үндыhэн бидэ хоёрой бэс бэеэ харалсахадаа, гэнтэ ербэдэг, үдэшын hаалгын үнеэдые хуряахыемнай эльгээхэдэнь, наагуураа дурагүйшэг шэнгишье hаа, дотороо ехэл баяртай ошодог болоhыемнай манай зуhалан hайн мэдэхэ байха даа. Таруушагаар табигдаhан гэрнүүдтэй, ханха зайдан хорёотой манай зуhалан.

Үдэшын үнеэ hаалгын дүүрэжэ байhан үе. Унай угаан ногоон тала дээгүүр hуунагтана. Доржотоной газаа Дарима абгай сагаан мори тэргэдэ оруулжа байна. Доодо-hаали кинодо ошолгон болохонь ха. Намда мүнөө киношье хэрэгтэй бэшэ. Холын городто элдэб кино садатараа хараха ха юмбиб.

Зуhалангай гэрнүүд тээшээ сагаахан платитай басаганай түргэн алхамаар наашаа ерэхэнь харагдаба. Энэ — Эржэлэн.

Басаган шэмээгүйхэнөөр гэшхэлэн, хажуудам ерэжэ hууба.

— Удаан хүлеэгээ гүш?

— Үгы. hаяшаг ерээд байнаб.

— Манайхин Доодо-hаали кинодо ошохонь. Би тэдэнэртэй арайл ябашан алдааб, — гэжэ басаган нэгэ хэды болоод хэлэбэ.

— Хоюулаа город ошодог hаамнай, гоё hэн ха даа.

— Теэд би эжыгээ, дүүнэрээ яахабиб. Оншор хуряахайтан балайшье ехэ туhа хүргэдэггүй ха юм.

Богонишогоор тайраhан үhэеэ хоёр газар хубаан, үзүүртэнь багахан hабхагуудые уяhан басагаханай шарай боро хараа унаhан үдэшын бүүдэгэртэ ехэл хайратайгаар харагдаха шэнги. Үглөө үглөөгүүр мордохоёо байhан минии сэдьхэлдэ нимээр hанагдаhан юм гү. Мүн ямаршье хахасалга заабол гунигай hудалтай байдаг гэжэ тиихэдэ би гүлмэр ухаандаа хүсэд мэдээгүй ябааб.

Огторгойн гүндэ түрүүшын одод нособо. Юртэмсэ дээрэ энэ үдэр юун болоо ааб гэжэ мэдэхээ хүсэhэн эгээл hонюуша одод носоо ёhотой. Ододой доохонуур ниидэдэг летчик болоходоо ерэжэ, Эржэлэнээ эжытэйнь абаашахаб.

— Мүнөө намар Харгытада комсомол-залуушуулай фермэ байгуулхань. Намайе тэндэ hаалишанаар хүдэлхэ болоош гэжэ Дабаасаан бригадир хэлээ. Харгытада, нээрээшье, зохид. Үбэлдөө саhа багатай. Булаг дүтэ. Колхозой центр хүрэтэршье холо бэшэ. Оройдоол долоон модо. Бэшэг бэшэхэдэшни, почтальон тэрэ үдэртэнь асархал. Бэшэг бэшэжэ байгаарай, зүү.

— Бэшэнгүй яаба гээшэбиб. Город тухай, тэндэхи хүнүүд тухай бэшэхэб.

— Городто гоёнууд, сэбэр басагад олон байhан байха даа...

Эржэлэн нэгэ хэды дуугай hууд гээд аалиханаар дуулажа эхилбэ. Энэ дууниинь манай нүхэсэлэй, манай эхин дуранай нангин дурасхаал болон, алас холын харгыда минии эгээн дүтын нүхэр болжо ябаха гэжэ бии тиихэдэ хаанаhаа ухаандаа оруулха бэлэйбиб.

***

Намжаа дэлхэйн
жаргалы
Найдалтайгаар
хубаахадажа,
Наhан заяан
байдалдаа
Нараар дүүрэн ябаял
даа хоюулаа.

Дуунайнгаа hүүлшын бадагые уянгалан татаhаар, хазаар моритой эхэнэр хадаhаа буужа, зуhалан тээшэ шэглэбэ.

— Эржэлэн! — гэжэ бии шадалаараа hүхироод, тэрэниие амадан гүйшэбэб...

ИМАГТАЛ ВРАЧАЙ ЗААБАРЯАР

Эм бүхэн өөрын шанар шэнжэтэй, хадагалха ба хэрэглэхэ заабаритай байдаг. Эмүүдэй орёолтонууд дээрэнь бэшээтэй: «Наранда табижа болохогүй», «hүүдэр газарта байлгахагүй», «Шиигтүүлхэдэ эм муудаха» гэхэ мэтэ тэмдэгүүдтэ хүнүүд hаналаа муугаар табидаг байна. Энээнhээ гадна эмэй шэлэй таглаануудые абаад орхижорхидог, орёолтогүйгөөр байлгадаг. Эдэ бүгэдэhөө эмүүд муудадаг юм. Эмэй үнгын, амтанай хубилжа эхилхэдэл тэрэниие хэрэглэхээ болихо ёhотой.

Удаг эмүүдые имагтал врачай заабариин ёhоор хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэ эмүүд хүнэй хотоор дамжажа шуhанда ороно. Тиимэhээ түбхын түрүүн хотодо нүлөө үзүүлдэг байна. Врач эм үгэхэдөө эдеэлхынгээ урда тээ, эдеэлhэнэйнгээ hүүлээр ууха, үшөө тиихэдэ врач эм ууха саг, болзор, хэмжээ заадаг. Эдэниие тоонгүй үнгэржэ огто болохогүй байна. Врачай заабариhаа гадуур, хэм хэмжээень дураараа, удаан саг соо хэрэглээд байбал, хүн «эмэй үбшэндэ» дайрагдахадаа болодог. Тэрэ юуб гэхэдэ, хэдышье эм туhалхаяа болишохо. Нэгэтэ нигэжэ эмдэ дадаhан хүнэй бэе махабада саашадаа hурамхи болодог. Тиигээд эдэгээгүйдөө заримашуул эм бүри ехээр хэрэглээд, бүтэн организмаа гэмтээдэг ушар дайралдадаг байна.

Эдэ бүгэдэhөө гадна эмдэ таарадаггүй хүнүүд ябадаг. Жэшээнь, ямар нэгэн эм ууhанайнь hүүлээр тэрэнэй толгой эрьехэ, нюдөөрнь манарха, бөөлжүүлхэ, охюулха, нюур болон бэень бэржыхэ ба бусадшье үзэгдэлнүүдтэ дайрагдадаг. Иимэ ушарта тэрэ эмээ ууха гэжэ бэеэ баалахагүй ёhотой, врачта хандахадатнай ондоо арга зааха бшуу!

Үшөө нэгэ захихаар юумэн бии. Зарим эмүүдые хүнүүд илангаяа hайн, намда таарадаг, энэл эм ууха дамни үбшэмни үгы болодог гээд, тэрэнээл уухые оролдодог юм. Энэ буруу, аймшагтай. **Удаан ууhан тэрэ эм хүнэй бэедэ суглархадаа** болохо, тиигээд хатэрүү ехэ болоходоо, хорон болоод, хүниие алажашье болоно. Жэшээнь, «Наперстянка», «Горицвет», «Ландыш» түхэлэй зүрхэнэй эмүүдые заримашуул хэрэглэхэ дуратай юм. Уур сухал тараана, зүрхэнэй сохисо жэгдэрүүлнэ гэдэг. Гэхэтэй хамта, эдэл препарадуудые үлүүсэ хэрэглэhэнhээ үбшэн болоhон хүнүүд дайралдадаг. Тиимэ хүнүүдые аргалха гээшэ ехэ хүндэ юм.

Мүнөө янза бүриин, хүсэтэй, хүндэ үнэхөөр туhа хүргэхэ шадалтай эмүүд олон болоо. Тэдэниие [...] хэрэглээд байбал, хүн [...] тон ехэ туhа хүргэ[...] Эм хэрэглэхын ха[...] бэеэ зүбөөр абажа [...] hаа, хатуу ба шэрхэ[...] бэhэн үбшэндэ диил[...] гөөр hургаа hа[...]ри hайн. Бага[...]шэнүүдтэ эм ууhанай [...]шьегүй байдаг. Имаг[...]ынгээ үбшэнтэй [...] диилэжэ ядахадань [...] hалха гэжэ эм уудаг[...] мартаха ёhогүй.

Н. МАНЧУРК[...]

Бур[...] аптекоуправлениин [...]

ЭЛҮҮ[...] ЭНХЫ[...] БУЛА[...]

ХҮЛЫН СААНАhАА

ХАНОЙ

ЕХЭ БАЯР БАЯСХАЛАН

ТАСС

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойтой дашарамдуулан, демократическа Вьетнамда үнгэргэгдэhэн хэмжээ ябуулгануудта хабаадаhан Совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэмэй делегаци Эхэ орондоо ошохоёо эндэhээ мордобо. Делегаци хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудта, хүдөө ажахын кооперативуудта, hургуулинуудта хүрэжэ, эндэхи зоной ажабайдалтай, ажал хэрэгүүдтэй, hуралсалтай танилсаhан байна.

ДРВ-гэй правительствын премьер-министр Фам Ван Донг совет айлшадтай уулзажа хөөрэлдөө. Хариин хархис этэгээдүүдтэ эсэргүү дайнай үедэ, мүнөө — амгалан байдалай hэргээгдээд байхаданьшье, демократическа Вьетнамда туhа хүргэжэ байhанайнь түлөө Фам Ван Донг КПСС-эй ЦК-да, Советскэ Союзай правительствада, арадта ехэ баяр баясхалан хүргэбэ.

ХАНОЙ

Хонгайн шахтёрнуудта

ТАСС

Амгалан байдалай hэргээгдэhэнэй hүүлээр ДРВ-гэй Хонгайн шулуу нүүрhэнэй бассейнэй шахтернууд үйлэдбэреэ хурдан түргөөр hэльбэн hайжаруулжа байна.

Хонгайн шулуу нүүрhэнэй бассейн хүгжөөхэдэнь, Советскэ Союз сэгнэшэгүй туhа хүргэнэ: ушарынь юуб гэхэдэ, бассейндэ шулуу нүүрhэ малтан абаха проектые совет инженернүүд хэhэн байгаа. Бүхы карьернүүд, шахтернууд совет түхеэрэлгэнүүдээр, транспортын хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Элдэб мэргэжэлтэй хэдэн зуугаад инженернүүд, техникүүд, хүдэлмэришэд СССР-тэ бэлдэгдэhэн байха юм.

Саашанхи 20 жэлэй турша соо Хонгайн шулуу нүүрhэнэй бассейн хүгжөөхэ түсэб Ленинградтахи «Ленгипрошахтын» коллектив мүнөө үедэ зохёожо байна. Тиигэжэ эндэ жэлдээ 20—25 миллион тонно шулуу нүүрhэн абтадаг болохо.

«Жэлэйнгээ түсэбые — болзорhоонь урид» гэhэн уряатай социалис мүрысөөн шахтернуудай оло мянган хүнhөө бүридэhэн коллективэй дунда үргэнөөр дэлгэрнэ. Энэ жэлдэ бассейнэй хэдэ хэдэн предприятинууд амжалта түйлаhанайнгаа түлөө ДРВ-гэй президентын ба республикын Шулуу нүүрhэнэй промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаhан байгаа.

Демократическа Вьетнамые дары hэргээхын аша туhада Хонгайн шахтернууд шэн габьяатайгаар ажаллана.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшанда

ТАСС

Президент Р. Никсон Сагаан байшан соо мэдүүлгэ хэхэдээ, «Уотергейтскэ хэрэгые» эрхилhэн туhалагшадтаяа хөөрэлдэхэдөө миндаhан дээрэ хэhэн бэшэлгэнүүдээ сүүдтэ үгэхөөр бэлэн, байhанаа элирхэйлбэ. Сүүдэй эриhэн бусад бүхы материалнуудые эльгээхээр шиидэжэ байhанаа Р. Никсон тэмдэглээ. Тиигэбэл Уотергейтскэ хэрэг тухай бүхы баримтанууд ула мүргүйгөөр шиидхэгдэхэ гэжэ найдажа байhанаа президент мэдүүлбэ.

Ноябриин 12-то Р. Никсон республиканскэ партиин залан хүтэлбэрилдэг комитедэй гэшүүдтэй уулзажа хөөрэлдөө гэжэ хэблэлэй асуудалнуудаар Сагаан байшангай секретарь мэдээсээ. «Уотергейтскэ хэрэгтэ» хабаатай али бүхы мэдээсэл үгэхөөр президентын шиидэжэ байhан тухай хөөрэлдөөн болоо. Энэ асуудал зүбшэлхын тула Р. Никсон республиканецуудтай — конгрессэй түлөөлэгшэдэй, палатын гэшүүдтэй, мүн хэдэ хэдэн демократ - конгрессменүүдтэй уулзаха хараа бодолтой байна гэжэ Сагаан байшангай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ДЕЛИ

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ЕРЭХЫЕНЬ ХҮЛЕЭНЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр ноябриин 26-да Индидэ ерэхээ байhан тухай мэдээсэл ороной улад зоной анхарал ехээр татаба.

«Л. И. Брежневэй Индидэ ерэлгэ Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдтэй харилсаа холбооемнай саашадань хүгжөөжэ, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэхэ арга олгохо байха гээд найданабди. Ороной түүхэдэхи хүндэ хүшэр үе сагта Индидэ Советскэ Союз ходоодоо туhаламжа үзүүлдэг байгаа», — гэжэ Индиин правительствын толгойлогшо Индира Ганди «Пэтриот» газетын, «Линк» журналай корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Хани барисаата хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга түүхэтэ удха шанартай байна гэжэ Индиин Юнайтед ньюс оф Индиа гэжэ информационно агентствын шэнжэлэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

«Л. И. Брежнев Индидэ эгээн лэ хүндэтэ айлшан болохо байна. Хани барисаата Советскэ Союзай энэрхы сэдьхэлэй элшэ дулаае абажа ерэхэ байха, — гэжэ Индиин «Секьюлар демокраси» журнал бэшэнэ. — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин албанай хэрэгээр ерэхээ байhантай дашарамдуулан, энэдхэг арад юундэ иимэ ехэ үүсхэл эдэбхи гарганаб гэхэдэ, хүшэр сагай тохёолдоо hаань, хэдынэйшье сагта Индидэ туhа хүргэхөөр бэлэн байдаг гүрэнэй хүндэтэ түлөөлэгшые халуунаар угтаха шухала гэжэ тоолоно. Эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ дааhан байдалайнгаа түлөө тэмсэхэдээ, бидэ Советскэ Союзhаа ходоодоо туhаламжа, дэмжэлгэ абадагбди.

«Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Индидэ ерэлгэ уласхоорондын шахардуу шанга байдал hулаpуулгада, национальна экономико[...] жөөлгэдэ ехэ нүлөө үзүү[...] байна», — гэжэ Пресс т[...] оф Индиа агентство шэ[...]лэл доторoo бэшэнэ. У[...] хоорондын оршом соо [...]ветскэ Союзай хараа бо[...]лые бэхижүүлхын т[...] КПСС-эй ЦК-гай Генерал[...] секретариин өөрынь х[...] туhа нэмэри туйлай ехэ [...] энээн дотор хэлэгдэнэ.

Л. И. Брежневэй алба[...] хэрэгээр Индидэ ерэ[...] байhан ушарта Энэдхэг [...]ной мэдээсэлэй хэрэгсэлн[...] гол анхаралаа хандуу[...] Энэншье дэмы бэшэ. Ю[...]дэб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-[...] Генеральна секретари[...] ерэхэдэнь, хоёр ороной хо[...]рондохи харилсаа холбо[...] улам үргэдэхэ, эб найра[...]дал бэхижэхэ, уласхооро[...]дын харилсаан hайжар[...] байха гэжэ олонниитэ найд[...]на гээд ПТИ агентство тэ[...]дэглэнэ.

ХАНОЙ

hАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН МИТИНГ

ТАСС

Генеральна секретарь Ж. Марше түрүүтэй Франциин Коммунис партиин делегациин Вьетнамай Демократическа Республикада ерэлгэдэ зорюулагдаhан митинг эндэ болобо.

Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, удаан саг соо хэhэн тэмсэлдээ вьетнам арадай түйлаhан илалта, Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээндэ гар табилга аха дүү социалис оронуудай, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй, дэлхэй дээрэ эб найрамдал, үнэн хэрэг бэхижүүлхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй хамтын илалта болоно гэжэ тэмдэглээ.

Холбоото Штадуудай тухиралга, дэмжэлгээр сайгоной захиргаан Париждахи хэлсээнэй шухала гуримуудые эбдэн, шахардуу шанга, аюул түбэгтэй байдал тохёолдуулна гээд Ле Зуан хэлэбэ. Эб найрамдал хангаан бэхижүүлхын түлөө, ороной хойто хубида социалис байгуулалта хэхын түлөө, ороной урда хубида бэеэ дааhан байдал, демократи тогтоохын түлөө, ороноо эбэй ёhоор эблэрүүлэн нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлэй замаар дабшахадань, ямаршье хүсэн вьетнам арадта тойбо татажа шадахагүй гээд тэрэ мэдүүлhэн байна.

Ж. Марше харюугай үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдал хангахын түлөө вьетнам арадай хэhэн тэмсэлые бүрин дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ. Вьетнам арадай илалта социализмын, национальна бэеэ даhан байдалай ба эб найрамдалай хүсэнүүдые бэхижүүлгэдэ туhа нэмэри болоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэхэдээ, Урда Вьетнамай Республикын Революционно сагзуурын правительствын мэдэлдэ байhан Тэйнинь провинциин районуудые сайгон авиаци ноябриин 12-то бомбодоhыень эрид буруушааба.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно сагзуурын правительствын мэдэлдэ байhан районуудые бомбодохоёо, буудахаяа дары болюулха эрилтэ ДРВ-гэй МИД табиба.

ТОКИО

КПЯ-гай ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Японой Коммунис партиин ЦК-гай пленум эндэ болобо гээд «Акахата» газетэ мэдээсэнэ. Партиин XII съездэдэ Центральна Комитедэй хэхэ элидхэлэй проект тухай, демократическа коалиционно правительствын бэелүүлхэ программын проект тухай Японой Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй табиhан элидхэлнүүдые пленумдэ хабаадагшад зүбшэлбэ. Партиин XII съездын зүблэхэ зүйл пленум дээрэ зүбшэлэгдөө.

АККРА

ГАНЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

ТАСС

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудта Ганын правительство ехэ анхаралаа хандуулна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэдэн хэмжээнүүд hүүлэй үедэ абтаа. Энээнэй ашаар эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдэhэн байна.

Ороohо тариан, бобово ургамалнууд, хлопок, какао гэхэ мэтэ зүйлнүүдые тарижа ургуулга улам дээшэлээ. hая бэеэ даhан байдалтан болоhон Африкын энэ гүрэн ондоо ургамалнуудые тарижа ургуулдаг болохые хүсэнэ. Энэ талаар яhала ехэ амжалтанууд түйлагдаа. Байгар, перец, томат гэхэ ургамалнуудай баян ургаса хуряагдана.

Мал ажал хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. Үхэр малай, хонидой, ямаадай үүлтэр hайжаруулагдана. Уhалууриин түхеэрэлгэнүүд баригдана. Ороной хойто захын Веа-Дэм гэжэ райондо 3.500 акр газар уhалагдадаг болоо. Трактор, комбайн, мүн хүдөө ажахын бусад машинануудые худалдажа абалгада ехэ мүнгэн hомологдоно.

ТОКИО

Г. Киссинджер Япондо ерэбэ

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер хоёр хоногой албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. Тэрэ Японой премьер-министр К. Танакатай, гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Охиратай, Японой правительствын бусад түлөөлэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэхэ байна.

Бисса хадаа метр утатай 150 гаран килограмм шэг[...] нүүртэй болодог мэлхэй юм. Тэрэнэй яhан хуягаар Ку[...]бын урашуул hинхэ, бугааг, тамхинай хайрсаг гэхэ мэ[...]тые бүтээдэг байна.

Альсидес Фаль Кубын Романо гэжэ олтирог дээр[...] бисса баригшадай эгээл дүршэлтэйнь гэжэ тоологдодог. Үдэр бүри тэрэ хүбүүдтэеэ хамта мэлхэй агнахаяа далайда гарадаг. Үдэшэлэн бусахадаа асарhан олзоё[...] кооперативтаа тушаадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үшөө нэгэ бисса мэлхэй олзоборилогдобо.

ТАСС-ай фотохронико.

РИМ

Израилиин Компартиин ЦК-гай Политбюрогой мэдүүлг[...]

ТАСС

Ниишэ ороhон мэдээсэлнүүдэй ёhоор, Израилиин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюро мэдүүлгэ тунхаглахадаа, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэринүүдые таhалдалда оруулхын тула Израилиин правительство хорото муухай ябуулгануудые хэжэ байна гээд тэмдэглэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ дайнай ябуулгануудые зогсоожо, Аюулгүйн Соведэй бүхы тогтоолнуудые бэелүүлэн, дэлхэйн энэ районд амгалан байдал hэргээхэ эрилтэ Израилиин Компартиин ЦК-гай Политбюро Израилиин правительствын үмэнэ табиба.

АДДИС-АБЕБЭ

ОАЕ-гэй сесси зарлагдахань

ТАСС

Алжирай правительствын толгойлогшо Хуари Бумедьенэй дурадхалаар зарлагдахаяа байhан Африкан нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) министрнүүдэй соведэй онсо яаралтай сесси ноябриин 19—20-до Эфиопиин ниислэл хотодо болохо. Тус эмхиин гэшүүн оронуудай олонхид энэ уулзалгада хабаадахаар зүбшөөжэ байhанаа мэдүүлээ гээд ОАЕ-гэй секретариадай эндэ тараahан мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин hүүлэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые Африкын оронуудай түлөөлэгшэд Соведэй онсо яаралтай сесси дээрэ хаража үзэхэ байна.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой Генеральна Секретариин буруушаалга

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэ ерээд байhан ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй Финляндиин бүлэг сэрэгүүдтэ эсэргүүгээр Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэдэй хэhэн хорото муухай ябуулгануудые буруушаажа байhанаа ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Израильhаа ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэдэ мэдүүлээ гээд Генеральна секретариин түлөөлэгшэ журналистнуудтай уулзахадаа мэдүүлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэ байhан ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй командалагшын түлөөлэгшын мэдээсэhэнэй ёhоор, ноябриин 12-то Израилиин тусхай тушаалтад хархис ааша гаргажа, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэринүүдые дахин эбдэhэн байна.

Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэдэй харата муухай ябуулгануудтай дашарамдуулан, Дүтын Зүүн зүгтэ ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй командалагша генерал-майор Сийласвуо эрид буруушаалга хэбэ. Тохёолдоhон уршагта байдалые зүбшэн хэлсэхын тула Тель-Авив ошохоёо тэрэ ноябриин 11-дэ мордобо.

«Спортлотогой» тиражай дүнгүүд

«Спортлотогой», «Спорт[...]лото-2-ой» ноябриин 10-[...] Казань хотодо үнгэргэгдэhэ[...] тиражай дүнгүүдые Спор[...]тивна лотерейн главна у[...]правлени согсолбо.

«Спортлото»: Нэгэ ху[...]зургаан номер таажа, 5.00[...] мянган түхэриг шүүбэ. Та[...]бан номер таагшад—2.84[...] түхэриг, дүрбэн номер таа[...]шад—63 түхэриг, гурбан но[...]мер таагшад 3 түхэриг шүү[...]гээ.

«Спортлото-2»: Хэншье [...]зургаан номер таагаагүй[...] табан номер таагшад—2.249 түхэриг, дүрбэн номе[...] таагшад—39 түхэриг, гурба[...] номер таагшад 3 түхэри[...] абаха болобо.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Манай фермэ юундэ гээгдэнэб?» — Н. Фетисовэй корреспонденци. «Аха дүү республиканудай эбдэршэгүй бүлэ соо» — Белоруссиин ССР-тэ Арадуудай хани барисаанай орден барюулhан тухай материал.

Хоёрдохи хуудаhанда: «hуралсал зориг эрмэлзэлдэ туhалдаг» — М. Болоневой статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «СССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудта. «Аха дүү республикануудай эбдэршэгүй бүлэ соо» — түгэсхэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: М. Степановай романhаа бүлэгүүд. Элдэб hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ харуулна:

18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — hураг шадта — «Хонхо» — телевизионно журнал (буряадаар). 18.25 — Багашуулда — «Ерыш, онтохон». 19.00 — Телепанорама. 19.20 — Хүгжэмтэ забhарлалга.

«Орбита» харуулна:

19.30 — **Үнгэтэ телевидени.** «Энеэдэтэйл даа, яахабши». Шог ёгто үдэшэ. 20.45 — **Үнгэтэ телевидени.** «Пропажа свидетеля» — уран hайханай фильм. 22,20—22.30 — Забhарлалга. 22.30 — «Эрдэм ба соёлой гол шухала асуудалнууд». «Газарай тооложо зохёогдоhон хэлбэри». 23.00 — «Эхэ ороной шангууд» — залуушуулда зорюулагдаhан дамжуулга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — **Үнгэтэ телевидени.** Хоккейгээр СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. ЦСКА — «Торпедо» (Горький).

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной ноябриин 16. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-01654. Заказ № 0044[...]